

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2023.5.3.
COM(2023) 234 final

2023/0135 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

**a korrupció elleni küzdelemről, a 2003/568/IB tanácsi kerethatározat és az Európai
Közösségek tisztviselőit és az Európai Unió tagállamainak tisztviselőit érintő korrupció
elleni küzdelemről szóló egyezmény felváltásáról, valamint az (EU) 2017/1371 európai
parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

A korrupció rendkívül káros a társadalomra, demokráciáinkra, a gazdaságra és az egyénekre nézve. Aláássa azokat az intézményeket, amelyektől függünk, megrendíti hitelességüket, valamint gyengíti a közpolitikák végrehajtására és a minőségi közszolgáltatások nyújtására való képességüket. Elősegíti a szervezett bűnözést és az ellenséges külföldi beavatkozást. A korrupció sikeres megelőzése és az ellene való küzdelem alapvető fontosságú mind az uniós értékeknek és az uniós szakpolitikák hatékonyságának megőrzése, mind pedig a jogállamiság, valamint a vezetőkbe és a közintézményekbe vetett bizalom fenntartása szempontjából.

A korrupció akadályozza a fenntartható gazdasági növekedést, elvonja a forrásokat a hatékony eredményektől, aláássa a közkiadások hatékonyságát és elmélyíti a társadalmi egyenlőtlenségeket. Akadályozza az egységes piac hatékony és zavartalan működését, bizonytalanságot okoz az üzleti életben és visszafogja a beruházásokat. A korrupciót természeténél fogva nehéz számszerűsíteni, de még óvatos becslések szerint is legalább évi 120 milliárd EUR-ba kerül az uniós gazdaságnak¹. A korrupció negatív hatásai világszerte érezhetőek, és aláássák a jó kormányzás és a jólét megteremtésére, valamint az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak elérésére irányuló erőfeszítéseket.

A 2022. évi Eurobarométer felmérés adatai szerint az uniós polgárok 68 %-a és az uniós székhelyű vállalatok 62 %-a úgy véli, hogy a korrupció széles körben elterjedt az országában². Az Unió helyzetéről szóló 2022. évi beszéd szerint a korrupció elleni küzdelem kiemelt helyen szerepel az Európai Bizottság napirendjén, kiemelve, hogy mind uniós, mind nemzeti szinten fel kell lépni a korrupció ellen. Az Európai Parlament ugyancsak több ízben is a korrupció elleni küzdelmet célzó uniós intézkedések fokozását szorgalmazta³. A Tanács hasonló felhívásokat tett, különösen a szervezett és súlyos nemzetközi bűnözés elleni küzdelemre irányuló együttműködéssel összefüggésben⁴.

A korrupciós fenyegetések alakulásának, az Unió és a tagállamok nemzetközi jog szerinti jogi kötelezettségeinek, valamint a nemzeti büntetőjogi keretek alakulásának figyelembevétele érdekében naprakésszé kell tenni a korrupció elleni küzdelem meglévő uniós jogi keretét. A 2003/568/IB tanácsi kerethatározat⁵ meghatározza a magánszektorban tapasztalható korrupció bűncselekménnyé nyilvánítására vonatkozó követelményeket. Az Európai Közösségek tisztviselőit és az Európai Unió tagállamainak tisztviselőit érintő korrupció elleni küzdelemről

¹ Ez a becslés a szakosodott intézmények és szervek munkáján – többek között a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara, a Transparency International, az ENSZ Globális Megállapodás és a Világgazdasági Fórum „Clean Business is Good Business” [A tiszta üzlet tiszta haszon] című közös kiadványán – alapul, amely szerint a gazdasági jólét a korrupció miatti globális szinten a GDP 5 %-ával esett vissza. Egy másik becslés szerint a korrupció költsége az Unióban évi 179–990 milliárd EUR-ra tehető (a RAND Europe „The Cost of Non-Europe in the Area of Corruption” című tanulmánya, 2016).

² Lásd: https://home-affairs.ec.europa.eu/news/citizens-and-businesses-have-spoken-corruption-remains-serious-problem-eu-countries-2022-07-13_hu

³ Például: Az Európai Parlament 2016. október 25-i állásfoglalása a korrupció elleni küzdelemről és a CRIM állásfoglalásának nyomon követéséről (2015/2110(INI)), valamint az Európai Parlament 2022. február 17-i ajánlása a Tanácshoz és a Bizottság alelnökéhez/az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjéhez, a korrupcióról és az emberi jogokról (2021/2066(INI)).

⁴ A Tanács 2023. március 9-i következtetései a 2022 és 2025 közötti EMPACT súlyos és szervezett bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos uniós prioritásainak meghatározásáról.

⁵ A Tanács 2003/568/IB kerethatározata (2003. július 22.) a magánszektorban tapasztalható korrupció elleni küzdelemről (HL L 192., 2003.7.31., 54. o.).

szóló 1997. évi egyezmény⁶ az említett tisztviselőket érintő bizonyos korrupciós cselekményekkel foglalkozik. Ezen eszközök azonban nem elég átfogóak, és a meglévő tagállami szabályokat tovább kell fejleszteni annak érdekében, hogy az Unióban koherensebb és hatékonyabb választ lehessen adni. Emellett a nemzeti szintű végrehajtás terén hiányosságok, a különböző tagállamok illetékes hatóságai közötti együttműködésben pedig akadályok merültek fel. A tagállami hatóságok többek között a túlságosan elhúzódoó büntetőeljárásokkal, a rövid elévülési idővel, a mentességekre és kiváltságokra vonatkozó szabályokkal, a korlátozott erőforrásokkal, a képzéssel és a vizsgálati hatáskörökkel kapcsolatban szembesülnek kihívásokkal.

Az EU az Egyesült Nemzetek Szervezete Korrupció elleni Egyezményének (a továbbiakban: UNCAC)⁷ részes fele, amely a legátfogóbb nemzetközi jogi eszköz ezen a területen, és a korrupció megelőzésére és a korrupció elleni küzdelemre irányuló intézkedések széles körét tartalmazza. E jogalkotási javaslat naprakésszé teszi az uniós jogi keretet, többek között az Unióra nézve kötelező nemzetközi normák – például az UNCAC-ban foglaltak – beépítésével. A kezdeményezés azt hivatott elérni, hogy a tagállamok mindegyikében büncselekménnyé nyilvánítsák a korrupció minden formáját, hogy a jogi személyeket is felelősségre lehessen vonni ilyen büncselekményekért, és e büncselekményeket hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciók sújtsák. A javaslat emellett a korrupció nemzetközi normákkal összhangban történő megelőzésére, valamint a határokon átnyúló együttműködés UNCAC-ban előírt megkönnyítésére vonatkozó intézkedéseket is tartalmaz.

A korrupció végérvényes felszámolásához megelőző és megtorló mechanizmusokra egyaránt szükség van. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a korrupció elleni küzdelem keretében a megelőző, jogalkotási és együttműködési intézkedések széles körét alkalmazzák. A feddhetetlenséggel kapcsolatos hiányosságok, a fel nem tárt összeférhetlenségek vagy az etikai szabályok súlyos megsértése korrupciós tevékenységekhez vezethetnek, ha nem foglalkoznak velük. A korrupció megelőzése mérsékli a büntetőjogi megtorlás szükségességét, valamint szélesebb körű előnyökkel jár a közbizalom előmozdítása és a hivatalos személyek magatartásának kezelése terén.

• **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

Az irányelvjavaslat kiegészíti a biztonsági unióra vonatkozó uniós stratégiát (2020–2025)⁸. A Bizottság 2021 áprilisában elfogadta a szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló uniós stratégiát (2021–2025)⁹ is, amely a korrupció – a szervezett bűnözés egyik előmozdító tényezője – elleni küzdelemre irányuló célzott intézkedéseket tartalmaz. Ezt követően a Bizottság egy 2022 végén elkészült külső tanulmány keretében értékelte a korrupció megelőzésének és leküzdésének jogalkotási és operatív dimenziójával kapcsolatos jelenlegi helyzetet¹⁰.

⁶ Egyezmény az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikke (2) bekezdésének c) pontja alapján, az Európai Községek tisztviselőit és az Európai Unió tagállamainak tisztviselőit érintő korrupció elleni küzdelemről (HL C 195., 1997.6.25., 2. o.).

⁷ Az Egyesült Nemzetek Szervezete, 2003, az Egyesült Nemzetek Szervezete Korrupció elleni Egyezménye, ENSZ-szerződések gyűjteménye, 2349. kötet (október): 41, <https://www.unodc.org/unodc/en/treaties/CAC/>

⁸ Közlemény (2020. július 24.) a biztonsági unióra vonatkozó uniós stratégiáról, COM(2020) 605 final.

⁹ Közlemény (2021. április 14.) a szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló uniós stratégiáról (2021–2025), COM(2021) 170 final.

¹⁰ Európai Bizottság, Gaglio, I., Guzzon, J., Bartz, K., és mások: *Strengthening the fight against corruption. Assessing the EU legislative and policy framework: final report for acceptance*, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2023.

A 2021 áprilisában elfogadott, az emberkereskedelem elleni küzdelemre irányuló uniós stratégia (2021–2025)¹¹ szorosan összefügg a szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló uniós stratégiával. Kiemeli, hogy az emberkereskedelemben részt vevő bűnszervezetek műveleteik során egyre nagyobb mértékben használnak legális vállalkozásokat, valamint fő tevékenységeik támogatása érdekében egyéb súlyos bűncselekményekben, például korrupcióban is részt vesznek. A korrupció tovább akadályozhatja az emberkereskedelem felderítését, például ha az áldozatok azonosításáért felelős hatóságok korrupcióban érintettek.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Jogállamisági eszköztár

A Bizottság 2020 óta nyomon követi a korrupció elleni küzdelemmel kapcsolatos nemzeti szintű fejleményeket, ami a jogállamisági jelentés éves ciklusának egyik központi pillérét képezi. A jelentések 2022 óta az egyes országok számára ajánlásokat is tartalmaznak azzal a céllal, hogy támogassák a tagállamokat a folyamatban lévő vagy tervezett reformok előmozdítására irányuló erőfeszítéseikben, ösztönözzék a pozitív fejleményeket, és segítsenek meghatározni, hogy mi szorul javításra, illetve hol lehet szükség a közelmúltbeli változások vagy reformok nyomon követésére. A korrupció elleni intézkedések egyúttal az európai szemeszter, valamint a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek keretében a tagállamokkal folytatott együttműködés részét képezik. Az európai szemeszter keretében értékelték a korrupció elleni küzdelem terén, többek között a közbeszerzés, a közigazgatáson belüli feddhetetlenség, az üzleti környezet vagy az egészségügyi ágazat kapcsán felmerülő kihívásokat. A szemeszter keretében tett országspecifikus ajánlások számos tagállamban szolgáltak a korrupció elleni küzdelemhez szükséges kapacitás javítására irányuló konkrét reformok és beruházások alapjául. Ezek a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek konkrét mérföldköveiben is megmutatkoznak.

Az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló rendelet ((EU, Euratom) 2020/2092 rendelet) értelmében a Bizottság javasolhatja, hogy az EU Tanácsa költségvetési intézkedéseket hozzon az uniós tagállamokkal szemben, amennyiben a jogállamiság elveinek megsértése – többek között a korrupció – kellően közvetlenül érinti az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét, vagy ennek a kockázata komolyan fennáll.

A korrupció a demokratikus folyamatokba való külföldi beavatkozás egyik eszköze is, amely a Bizottság 2023. évi munkaprogramjában is szereplő, a demokráciavédelmi csomag keretében most kidolgozott intézkedés fő célja.

Vagyonekhozás és vagyonvisszaszerzés

A 2014/42/EU irányelv¹² megállapítja a bűncselekmény elkövetési eszközeinek és az abból származó jövedelem befagyasztására és elkobzására vonatkozó szabályokat, hogy hatékonyan megfosszák a bűnözőket az illegálisan szerzett vagyoni eszközeiktől. Hatálya kiterjedt a tisztviselőket érintő korrupció elleni küzdelemről szóló egyezmény¹³, valamint a

¹¹ Közlemény (2021. április 14.) az emberkereskedelem elleni küzdelemre irányuló uniós stratégiáról 2021–2025, COM(2021) 171 final.

¹² Az Európai Parlament és a Tanács 2014/42/EU irányelve (2014. április 3.) a bűncselekmény elkövetési eszközeinek és az abból származó jövedelemnek az Európai Unión belüli befagyasztásáról és elkobzásáról (HL L 127., 2014.4.29., 39. o.).

¹³ Egyezmény az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikke (2) bekezdésének c) pontja alapján, az Európai Községek tisztviselőit és az Európai Unió tagállamainak tisztviselőit érintő korrupció elleni küzdelemről (HL C 195., 1997.6.25.).

magánszektorban tapasztalható korrupció elleni küzdelemről szóló 2003/568/IB tanácsi kerethatározat¹⁴ hatálya alá tartozó bűncselekményekre. 2022 májusában a Bizottság a korábbi jogszabályokra¹⁵ építve javaslatot terjesztett elő a vagyonvisszaszerzésről és -elkobzásról szóló új irányelvre¹⁶. A javaslat új és megerősített vagyonvisszaszerzési keretet hoz létre annak biztosítása érdekében, hogy a bűnözés ne legyen kifizetődő. A javaslat jobb eszközöket biztosítana a hatóságok számára ahhoz, hogy megfosszák a bűnszervezeteket a további bűncselekmények – többek között a korrupció – elkövetéséhez szükséges pénzügyi erőforrásoktól.

Pénzmosás elleni küzdelem

A korrupció és a pénzmosás szervesen összekapcsolódik. A korrupciós bűncselekményeket – más jövedelemtermelő bűncselekményekhez hasonlóan – személyes haszonszerzés céljából követik el. A pénzmosás elleni küzdelem képezi a súlyos bűncselekmények – köztük a korrupció – elleni küzdelemre irányuló átfogóbb menetrend alapját, amelynek célja, hogy megfosszák a bűnözőket a tisztességtelenül szerzett hasznuktól, és büntetőeljárás alá vonják azokat, akik segítséget nyújtanak az ilyen haszon tisztára mosásában.

A pénzmosás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló (EU) 2018/1673 irányelv¹⁷ meghatározza a pénzmosás bűncselekménnyé nyilvánítására vonatkozó alapvető szabályokat, és kimondja, hogy a korrupciónak a pénzmosás alapcselekményei közé kell tartoznia. 2021 júliusában a Bizottság a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemre vonatkozó uniós szabályok megerősítésére irányuló jogalkotási javaslatokat¹⁸ fogadott el, megerősítve különösen a pénzügyi információs egységek (FIU-k) abbéli képességét, hogy felderítsék, elemezzék és terjesszék a bűncselekményből származó jövedelem tisztára mosásával kapcsolatos pénzügyi információkat. Ez a korrupciós bűncselekmények hatékony kivizsgálásának és büntetőeljárás alá vonásának egyik legfontosabb előfeltétele.

A kulturális javak tiltott kereskedelme jövedelmező üzlet a szervezett bűnözés számára. A tiltott kereskedelmen túl a bűnözők még a jogszerűen megszerzett kulturális javakkal is visszaélhetnek pénzmosás és a szankciók kijátszása céljából. A Bizottság 2022. december 13-án elfogadta a kulturális javak tiltott kereskedelme elleni uniós cselekvési tervet,¹⁹ amely átfogó keretet biztosít az EU és a tagállamok számára a kulturális javak tiltott kereskedelme és a kapcsolódó bűncselekmények – köztük a korrupció – megelőzésének és felderítésének,

¹⁴ A Tanács 2003/568/IB kerethatározata (2003. július 22.) a magánszektorban tapasztalható korrupció elleni küzdelemről (HL L 192., 2003.7.31.).

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/42/EU irányelve (2014. április 3.) a bűncselekmény elkövetési eszközeinek és az abból származó jövedelemnek az Európai Unión belüli befagyasztásáról és elkobzásáról (HL L 127., 2014.4.29., 39. o.); a Tanács 2007/845/IB határozata (2007. december 6.) a tagállamok vagyonvisszaszerzési hivatalai közötti, a bűncselekményből származó jövedelmek és a bűncselekményekhez kapcsolódó egyéb tulajdon felkutatása és azonosítása terén való együttműködésről (HL L 332., 2007.12.18., 103. o.); a Tanács 2005/212/IB kerethatározata (2005. február 24.) a bűncselekményből származó jövedelmek, vagyon és az elkövetéshez használt eszközök elkobzásáról (HL L 68., 2005.3.15., 49. o.); valamint az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1805 rendelete (2018. november 14.) a befagyasztást és az elkobzást elrendelő határozatok kölcsönös elismeréséről (HL L 303., 2018.11.28., 1. o.).

¹⁶ Brüsszel, 2022. május 25., COM(2022) 245 final.

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1673 irányelve (2018. október 23.) a pénzmosás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 284., 2018.11.12.).

¹⁸ A pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemről szóló jogalkotási csomag, https://finance.ec.europa.eu/publications/anti-money-laundering-and-countering-financing-terrorism-legislative-package_en

¹⁹ Közlemény (2022. december 13.) a kulturális javak tiltott kereskedelme elleni uniós cselekvési tervről, COM(2022) 800 final.

illetve az azokkal kapcsolatban meghozandó büntető igazságszolgáltatási intézkedések előmozdításához.

A visszaélést bejelentő személyek védelme

Az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről szóló (EU) 2019/1937 irányelvet (a továbbiakban: a visszaélést bejelentő személyek védelméről szóló irányelv)²⁰ 2019-ben fogadták el azzal a céllal, hogy az uniós jog kulcsfontosságú szakpolitikai területeken való végrehajtása megerősítésének eszközeként szilárd védelmet biztosítsanak a visszaélést bejelentő személyek számára. Az irányelv az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalás, korrupció és egyéb jogellenes tevékenység bejelentésére, valamint az ilyen jogsértéseket bejelentő személyek védelmére is vonatkozik²¹. Ezt az irányelvet az e javaslatban említett bűncselekmények bejelentésére, valamint az ilyen bűncselekményeket bejelentő személyek védelmére is alkalmazni kell. Az illetékes nemzeti hatóságoknak továbbá azt is biztosítaniuk kell, hogy a büntetőeljárás keretében a bizonyítékot szolgáltató vagy a büntetőeljárásban más módon együttműködő személyek megkapják a szükséges védelmet, támogatást és segítséget.

Befektetői állampolgársági és letelepedési programok

A befektetői állampolgársági és letelepedési programok („aranyvízum-program” és „aranyútlevél-program”) segíthetnek elfedni vagy elősegíthetik a pénzügyi és gazdasági bűncselekményeket, köztük a korrupciót²². Aggályok merültek fel továbbá e programok átláthatóságának és ellenőrzésének – többek között a közvetítők e programokban betöltött szerepéhez kapcsolódó – hiánya miatt is. A Bizottság új pénzmosási rendeletre irányuló javaslata²³ a letelepedési programokban közreműködő közvetítők tevékenységének felügyeletét kívánja biztosítani. A Bizottság megítélése szerint a befektetői állampolgársági programok sértik az uniós jogot, mivel azok keretében előre meghatározott összegek vagy befektetések ellenében, az érintett tagállammal való tényleges kapcsolat nélkül rendszeresen megadják valamely tagállam állampolgárságát, és így az uniós polgárságot. Következésképpen a Bizottság úgy véli, hogy a tagállamok nem működtethetnek ilyen programokat²⁴. A Bizottság a Szerződések öreként gyakorolt előjogai alapján közvetlenül fellépett az ilyen programokat fenntartó tagállamokkal szemben azok megszüntetése céljából.

A Bizottság 2022. március 28-i ajánlásában arra kérte a tagállamokat, hogy tegyenek meg minden szükséges intézkedést és gondoskodjanak a szükséges biztosítékról a befektetői

²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1937 irányelve (2019. október 23.) az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről (HL L 305., 2019.11.26.).

²¹ Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2013. szeptember 11-i 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 437., 2020.12.28., 49. o.) 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja.

²² A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Befektetői állampolgársági és letelepedési programok az Európai Unióban, 2019. január 23., COM(2019) 12 final. A Bizottság 2023. március 21-én eljárást indított a Bíróság előtt az egyik tagállam ellen, mert befektetői állampolgársági programjával megsértette az uniós jogot.

²³ A pénzügyi rendszer pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló rendeletre irányuló javaslat, COM(2021) 420 final.

²⁴ A Bizottság 2023. március 21-én eljárást indított a Bíróság előtt az egyik tagállam ellen, mert befektetői állampolgársági programjával megsértette az uniós jogot.

letelepedési programokban rejlő különböző – többek között a korrupcióhoz kapcsolódó – kockázatok kezelése érdekében²⁵.

Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme

Az (EU) 2017/1371 irányelv²⁶ célja az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalás és egyéb bűncselekmények elleni küzdelmet szolgáló, közös minimumszabályokat tartalmazó, harmonizált rendszer létrehozása. Az irányelv meghatározza az Unió pénzügyi érdekeit érintő számos bűncselekmény, többek között a csalás, a pénzmosás, az aktív és passzív vesztegetés és a hűtlen kezelés egységes fogalmát.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 325. cikke az Unió és a tagállamok között megosztott felelősséget állapít meg azzal kapcsolatban, hogy hathatós és elrettentő hatású intézkedésekkel küzdjenek a csalás és az Unió pénzügyi érdekeit sértő minden egyéb jogellenes tevékenység ellen. Kötelezettségként írja elő továbbá az uniós és a nemzeti pénzügyi érdekek azonos szintű védelmének biztosítását.

Annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamok az Unió pénzügyi érdekeit és a saját pénzügyi érdekeiket érintő korrupció leküzdésére egyenértékű intézkedéseket vezessenek be, az (EU) 2017/1371 irányelvet a szankciók, a súlyosító és enyhítő körülmények és az elévülési idők tekintetében össze kell hangolni az ezen irányelvben meghatározott előírásokkal.

Az (EU) 2017/1371 irányelv értékelése keretében – annak 18. cikkével összhangban – a Bizottság azt is értékelni fogja, hogy milyen mértékben kell az említett irányelvben előírt bűncselekményeket a jelenlegi irányelv fényében aktualizálni.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

E javaslat jogalapja az EUMSZ 83. cikkének (1) és (2) bekezdése, valamint 82. cikke (1) bekezdésének d) pontja.

Az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdése a korrupciót több államra kiterjedő vonatkozású bűncselekményként határozza meg. Ez a rendelkezés lehetővé teszi az Európai Parlament és a Tanács számára, hogy rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott irányelvekben megállapítsák a korrupció meghatározására vonatkozó szükséges minimumszabályokat.

A korrupciónak nincs egy egységes fogalommeghatározása, mivel a korrupciónak – különböző résztvevők bevonásával – különböző formái léteznek. A korrupció ugyanis széles körben elterjedt jelenség, amely a társadalom minden területén többféle alakot és formát öltve, például vesztegetés, sikkasztás, befolyással üzérkedés, információval való üzérkedés, hivatali visszaélés és jogellenes meggazdagodás formájában jelenik meg²⁷.

Az ENSZ Korrupció elleni egyezményéről (UNCAC) folytatott tárgyalások során az ENSZ részes államai alaposan megfontolták, hogy kidolgozzák-e a korrupció jogi fogalommeghatározását. Arra a következtetésre jutottak, hogy az átfogó

²⁵ A Bizottság ajánlása a befektetői állampolgársági programok és a befektetői letelepedési programok terén az Ukrajna elleni orosz invázióval összefüggésben teendő azonnali lépésekről, 2022. március 28., C(2022) 2028 final.

²⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28.).

²⁷ *Cost of Non-Europe Report Stepping up the EU's efforts to tackle corruption*, EPRS | az Európai Parlament Kutatószolgálat, Meenakshi Fernandes és Lenka Jančová, 2023, 15. o.

fogalommeghatározásra tett bármilyen kísérlet elkerülhetetlenül ahhoz vezetne, hogy nem foglalkoznának a korrupció egyes formáival. A nemzetközi közösség ennél fogva megegyezésre jutott a korrupció bizonyos megnyilvánulási formáiról, ugyanakkor minden államnak lehetőséget biztosított arra, hogy túllépjen az egyezményben meghatározott minimumszabályokon²⁸.

A javasolt irányelvet módosító (EU) 2017/1371 irányelv elfogadásának jogalapja az EUMSZ 83. cikkének (2) bekezdése. E bekezdés határozza meg az Unió azon hatáskörét, hogy minimumelőírásokat állapítson meg a harmonizációs intézkedések hatálya alá tartozó uniós szakpolitikai területeken a bűncselekményi tényállások és szankciók meghatározására vonatkozóan, ha ez elengedhetetlen az ilyen szakpolitikai terület hatékony végrehajtásához.

A 82. cikk (1) bekezdésének d) pontja jogalapot biztosít a tagállamok igazságügyi vagy annak megfelelő hatóságai között a büntetőeljárások keretében és a határozatok végrehajtása terén folytatott együttműködést megkönnyítő intézkedésekhez, például a büntetőügyekben megállapítandó joghatóságra vonatkozó közös szabályok elfogadásához.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

A korrupció nemzetközi jelenség, amely minden társadalmat és gazdaságot érint. A kizárólag nemzeti vagy akár uniós szinten elfogadott intézkedések nemzetközi koordináció és együttműködés nélkül elégtelen hatást fejtenének ki. Az uniós fellépés során kellően figyelembe kell venni az Európa Tanács Korrupció Elleni Államok Csoportjának (GRECO), a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezetnek (OECD) és az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatalának (UNODC) a munkáját. 2016 és 2021 között az Eurojust 505 határon átnyúló korrupciós ügyet vett nyilvántartásba, és ez a szám az 5 év alatt folyamatosan nőtt²⁹, ami megerősíti, hogy a korrupció fokozatosan növekvő, határokon átnyúló jelenség az Unióban. Az Európai Bizottság a nemrégiben közzétett tanulmányában arra a megállapításra jutott, hogy „a határokon átnyúló korrupciós ügyek kezelése során a jogalkotási és operatív kihívások egyik forrását az jelenti, hogy nincs olyan összefüggő európai keret, amely a nemzetközi normák által meghatározott összes, korrupcióval kapcsolatos bűncselekményre vonatkozóan tartalmazna rendelkezéseket”³⁰.

A korrupció transznacionális dimenziója miatt és a már meglévő uniós jogszabályok figyelembevételével, az uniós szintű fellépés várhatóan hatékonyabb és eredményesebb lesz, és kézzelfogható hozzáadott értéket fog biztosítani a tagállamok által külön-külön hozott intézkedésekhez képest. Az uniós beavatkozás hozzáadott értéket teremtene a tagállamok büntetőjogának további közelítése révén, hozzájárulva ezáltal a tagállamok közötti egységes feltételrendszer, valamint a koordináció és a közös normák biztosításához. Az éves jogállamiság jelentések elemzésének tanúsága szerint a meglévő jogszabályok terén tapasztalható hiányosságok és azok korlátozott végrehajtása, valamint a határokon átnyúló ügyek büntetőeljárás alá vonására irányuló együttműködés és kapacitás szükségessége arra enged következtetni, hogy az egész Unióban erősebb koordinációra van szükség és közös normákat kell meghatározni. Ezen túlmenően a megelőző intézkedések és a nyomozati eszközök hatékonysága is Unió-szerte javulna. Tekintettel továbbá arra, hogy a korrupciós ügyek egyre inkább határokon átnyúló jellegűt öltenek, a megfelelő megelőzés és a

²⁸ Az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatala (UNODC): *Safeguarding against Corruption in Major Public Events Facilitator's Guide*, 30. o.

²⁹ Eurojust: *Eurojust Casework on Corruption: 2016–2021 Insights*, 2022. május.

³⁰ Európai Bizottság, Gaglio, I., Guzzon, J., Bartz, K., és mások: *Strengthening the fight against corruption. Assessing the EU legislative and policy framework: final report for acceptance*, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2023.

visszaszorítás biztosítása érdekében szoros együttműködésre van szükség a tagállamok között. A bűncselekményi tényállások közös meghatározása megkönnyítené ezt az együttműködést. Végezetül a korrupció elleni küzdelem számos szereplő együttes erőfeszítését igényli. Ennélfogva a korrupció kérdésének tágabb uniós összefüggésben való kezelése – a tagállami szintű, egyedi nemzeti viszonyok közötti kezelésével szemben – lehetővé teszi valamennyi érintett érdekelt fél szélesebb körű bevonását.

Uniós szintű fellépés hiányában a korrupció problémájának nagyságrendje valószínűleg jelentősen megnövekedne a következő években. Ennek egyértelmű, határokon átnyúló következményei lennének, és közvetlen hatással lenne az egységes piacra, az EU pénzügyi érdekeire és általában véve a belső biztonságra. Az egyik tagállamban tapasztalható korrupció – annak határokon átnyúló hatásai miatt – közvetlenül érinti a többi tagállamot is. Az igazságügyi és bűnüldöző hatóságok továbbra is komoly nehézségekbe ütköznének a korrupció összetettebb eseteinek kezelése során, így az elkövetőknek lehetőségük nyílna arra, hogy az uniós tagállamok közül kiválasszák a számukra legkedvezőbb joghatóságot, amelynek korrupció elleni jogi kerete egyáltalán nem, vagy kevésbé hatékonyan és kevésbé átfogóan kezel bizonyos korrupciós tevékenységeket. A folytatódó korrupció végső soron – a tovább folytatott bűnözői tevékenység miatt – messzemenő társadalmi költségekkel járna, és a bűnszervezetek folyamatos működését is megkönnyítené.

- **Arányosság**

Az EUSZ 5. cikkének (4) bekezdésében foglalt arányosság elvével összhangban a javasolt új irányelv arra korlátozódik, ami szükséges és arányos a korrupció hatékony megelőzése és leküzdése, valamint a nemzetközi kötelezettségek és normák végrehajtása szempontjából, különös tekintettel a korrupciónak az ENSZ Korrupció elleni egyezményével (UNCAC) összhangban történő bűncselekménnyé nyilvánítására.

Az UNCAC értelmében az egyezmény részes feleinek jogalkotási és egyéb intézkedéseket kell hozniuk a vesztegetés, a hűtlen kezelés és a pénzmosás bűncselekményként való meghatározása érdekében, valamint mérlegelniük kell jogalkotási és egyéb intézkedések meghozatalát egyes egyéb cselekmények (hivatali visszaélés, befolyással üzérkedés és – alkotmányuknak és jogrendszerük alapelveinek függvényében – a jogellenes meggazdagodás) bűncselekményként való meghatározása érdekében. Az ENSZ Közgyűlésének 2021. évi, korrupcióról szóló rendkívüli ülészakán elfogadott politikai nyilatkozatban foglalt kötelezettségvállalásokkal összhangban az Európai Uniónak a minimumot a lehető legnagyobb mértékben meghaladva további intézkedéseket kell elfogadnia a korrupció megelőzése és a korrupció elleni küzdelem érdekében.

A javaslat azzal a céllal határozza meg a korrupciós tényállások hatályát, hogy valamennyi magatartást szabályozza, ugyanakkor csak arra korlátozódik, ami szükséges és arányos. A javaslat szükség esetén megerősíti a meglévő nemzetközi kötelezettségeket a határokon átnyúló együttműködés javítása és annak megelőzése érdekében, hogy a bűnözők visszaéljenek a nemzeti jogi keretek közötti különbségekkel.

A javasolt intézkedések tagállamokra gyakorolt, a szükséges erőforrásokkal és a nemzeti keretrendszerek szükséges kiigazításával kapcsolatos hatását az annak köszönhető előnyök ellensúlyozzák, hogy a tagállamok hatékonyabban tudják büntetőjogi eszközökkel kezelni a korrupciót, többek között a határokon átnyúló korrupciós ügyekben az illetékes hatóságok közötti jobb, határokon átnyúló együttműködés révén. A megelőzéssel és a nyomozati eszközök alkalmazásával kapcsolatos intézkedések közelítése csak a javasolt büntetőjogi keret hatékony működéséhez szükséges mértékben biztosított.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Az EUMSZ 83. cikkével és 82. cikkének (1) bekezdésével összhangban a határon átnyúló dimenziójú súlyos bűncselekmények, többek között a korrupció esetében a bűncselekmények és a büntetési tételek meghatározására vonatkozó minimumszabályok kizárólag az Európai Parlament és a Tanács által rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott irányelvben állapíthatók meg.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELESEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése/célravezetőségi vizsgálata**

A közszférában elkövetett vesztegetésre vonatkozó, a tisztviselőket érintő korrupció elleni küzdelemről szóló 1997. évi egyezmény és a magánszektorban elkövetett vesztegetésre vonatkozó 2003/568/IB kerethatározat esetében nem végeztek utólagos értékelést.

A Bizottság eddig két jelentést fogadott el az (EU) 2017/1371 irányelv végrehajtásáról. A Bizottság 2021. szeptember 6-án fogadta el az első ilyen jelentést³¹, amelyből kiderül, hogy az irányelv hatálya alá tartozó összes tagállam átültette az irányelv főbb rendelkezéseit, ugyanakkor az irányelv átültetése néhány egyéb rendelkezés tekintetében még javításra szorul. A jelentés megállapítja, hogy a tagállamok mintegy felében nem ültették át a jogszabályokba a „hivatalos személy” fogalmának néhány aspektusát. A jelentés szerint számos tagállamban szükség van egy további szempontra – a „kötelezettségszegésre” – mind az aktív, mind a passzív vesztegetés esetében. E további szempont jelentősen leszűkíti az irányelv vesztegetésre vonatkozó fogalommeghatározásait.

A „passzív vesztegetés” tekintetében a Bizottság megállapította, hogy néhány tagállamban a nemzeti jogszabályok hatálya nem fedi le azt a szempontot, amikor a hivatalos személy „hivatali kötelezettségét megszegve [...] tartózkodik a cselekvéstől”. Az „aktív vesztegetést” illetően a jelentés megemlíti, hogy néhány tagállamban hiányoznak az irányelvben szereplő fogalommeghatározás egyes aspektusai vagy nem megfelelően ültették át azokat. A hűtlen kezelés tekintetében a Bizottság megállapította, hogy néhány tagállam a vonatkozó rendelkezést szűkebben ültette át vagy egyáltalán nem ültette át. A jelentés azt is megemlíti, hogy a szankciókat illetően az irányelv rendelkezéseit a tagállamok egynegyedében nem ültették át megfelelően. Ami az elévülési időket illeti, a Bizottság megállapította, hogy néhány tagállamban az ítélet végrehajtására vonatkozó elévülési idő rövidebb az irányelvben előírtnál³².

2022 szeptemberében a Bizottság elfogadta az (EU) 2017/1371 irányelv végrehajtásáról szóló második jelentését³³. A jelentés három konkrét kérdésre összpontosít: i. az irányelvben előírt küszöbérték megfelelősége a héacsalások tekintetében (összesen 10 millió EUR értékű kár), ii. az elévülési időkre vonatkozó rendelkezések hatékonysága, és iii. az irányelv

³¹ A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló, 2017. július 5-i (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtásáról, Brüsszel, 2021.9.6., COM(2021) 536 final.

³² A Bizottság eddig 17 tagállam ellen indított kötelezettségszegési eljárást az irányelv nem megfelelő átültetése miatt.

³³ Második jelentés az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló, 2017. július 5-i (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtásáról, Brüsszel, 2022.9.16., COM(2022) 466 final.

eredményesen kezeli-e a közbeszerzési csalás eseteit. Az (EU) 2017/1371 irányelv 18. cikkének (3) bekezdésével összhangban a jelentés elsősorban a tagállamok által a Bizottság rendelkezésére bocsátott információkon, többek között az irányelvben említett bűncselekményekre vonatkozó éves statisztikai adatokon alapult.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

2022-ben és 2023-ban a Bizottság konzultált a tagállamokkal a korrupció bűncselekménnyé nyilvánításával és a korrupció elleni küzdelemmel kapcsolatos, meglévő nemzeti szintű rendelkezéseikről: az alábbi szakaszban leírtak szerint két kérdőíven keresztül naprakész információkat kért be.

Az irányelvtervezettel kapcsolatos elképzeléseket és a kérdőívekre adott válaszokat két, korrupció elleni küzdelemre vonatkozó tapasztalatomegosztó munkaértekezleten vitatták meg. E munkaértekezletekre 2022. december 14-én, illetve 2023. március 14-én került sor tagállami szakértők – köztük a belügyminisztériumok, az igazságügyi minisztériumok, a korrupció elleni hivatalok, a rendőrség és az ügyészség képviselőinek – részvételével. A Bizottság konzultált továbbá a tagállamok közötti rendőrségi és igazságügyi együttműködés támogatásáért felelős uniós ügynökségekkel és szervekkel, köztük az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynökségével (Eurojust) és a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniói Ügynökségével (Europol), valamint az Európai Ügyészséggel (EPPO) és a korrupció megelőzéséért és visszaszorításáért felelős nemzeti hatóságokkal.

A Bizottság konzultált nemzetközi szervezetekkel, köztük az UNODC-vel, az OECD-vel és a GRECO-val, és információkat kapott tőlük. A tudományos közösség és a civil társadalom, többek között a Transparency International és az UNCAC Coalition is megosztotta észrevételeit. 2023. március 13-án a korrupcióval foglalkozó helyi kutatási összekötők plenáris ülésén³⁴ a javaslattal kapcsolatban különböző témákat vitattak meg.

Ezt a javaslatot a jogállamisággal foglalkozó kapcsolattartó pontok hálózatának 2023. január 27-i, a befektetői állampolgársági és befektetői letelepedési programokkal foglalkozó szakértői csoport 2023. március 1-jei, az uniós FIU-platform 2023. március 15-i, valamint a Bizottság uniós büntetőpolitikával foglalkozó szakértői csoportjának 2023. március 27-i ülésén is megvitatták.

A tagállamok és az érdekelt felek általában azt emelték ki, hogy a korrupció átfogó és eredményes uniós szintű leküzdéséhez harmonizálni kell a korrupciós bűncselekményeket és a szankciókat. Az érdekelt felek emellett jelezték, hogy az eltérő meghatározások gyakran akadályozták a korrupciós bűncselekmények büntetőeljárás alá vonása céljából folytatott határokon átnyúló hatékony együttműködést. A korrupciós bűncselekmények vonatkozó meghatározásainak közelítésével javulna a bűnüldöző hatóságok közötti határokon átnyúló információcsere és együttműködés. A korrupciós bűncselekményekre kiszabható szankciók mértékének összehangolása ugyancsak hozzájárulna az eredményesebb bűnüldözéshez és elrettentéshez Uniós-szerte. Számos tagállam úgy vélte, hogy az UNCAC-ban meghatározott jogellenes meggazdagodás bűncselekményének mechanikus átültetése ellentétes lenne az ártatlanság védelmével és a tagállamok alkotmányos hagyományaival. Az érdekelt felek többsége azt javasolta, hogy a javaslatnak ki kellene terjednie a korrupció megelőzésére is, további szankciókat kellene tartalmaznia, ideértve a közhivatalokra való pályázásra vagy

³⁴ A korrupcióval foglalkozó helyi kutatási összekötők az egyes tagállamokból származó, a korrupció elleni küzdelemmel foglalkozó civil társadalmi és tudományos szakértők hálózataként tevékenykednek. A hálózatot a „HOME/2017/ISFP/CORR/0050 – Korrupció elleni küzdelemmel kapcsolatos tanácsadás, technikai segítségnyújtás és támogatás” szerződés keretében az Európai Bizottság irányítja és finanszírozza.

közhivatalok betöltésére való jogosultságból, illetve a közpénzekre kiírt pályázatokból való kizárást is, és tükröznie kellene a kellő függetlenséggel, képzéssel és erőforrásokkal rendelkező, szakosodott korrupció elleni szervek jelentőségét.

Véleményezési felhívást tettek közzé, amely alapján 2023. január 20. és 2023. február 17. között lehetett észrevételeket tenni, és ehhez kapcsolódóan összesen 361 visszajelzés érkezett³⁵. A válaszok megerősítették, hogy a korrupció elleni küzdelem alapvető fontosságú, és az Unióban számos szinten, többek között az uniós intézményekben is fel kell lépni a korrupció ellen. Míg a válaszok túlnyomó többségében további intézkedéseket szorgalmaztak, néhányan azt is hangsúlyozták, hogy biztosítani kell a jelenlegi nemzetközi keret megfelelő végrehajtását, és gondosan mérlegelni kell új jogi vagy puha jogi kezdeményezéseket. Számos észrevételben hangsúlyozták, hogy szoros kapcsolat áll fenn a korrupció és a szervezett bűnözés között. A jelenlegi keret megerősítésével kapcsolatban a legtöbb válaszadó egyetértett abban, hogy a jogalkotási hiányosságokat ki kell küszöbölni, és a bűncselekménnyé nyilvánításnak a jelenlegi nemzetközi jogi kereten kívüli bűncselekményekre is ki kell terjednie, és azokhoz megfelelő szankcióknak kell társulniuk. Néhány válaszadó szerint az összetett korrupciós ügyek hatékony kezeléséhez az erőforrások, a képzések, a különleges nyomozási technikák és a speciális felszerelések kapcsán megfelelő kapacitásokat kell biztosítani a bűnüldöző hatóságok számára. Több válaszadó szorgalmazta, hogy a civil társadalom segítségével hozzanak létre egy nyomkövetési és ellenőrzési eszközt.

• Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása

Az Európai Bizottság a szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló, 2021–2025-ös időszakra vonatkozó uniós stratégiában tett kötelezettségvállalásával összhangban megbízást adott egy tanulmány elkészítésére a korrupció elleni küzdelemmel kapcsolatos uniós joganyag felülvizsgálata céljából. A „Strengthening the fight against corruption: assessing the EU legislative and policy framework” [A korrupció elleni küzdelem megerősítése: az uniós jogalkotási és szakpolitikai keret értékelése] című, az EY és a RAND Corporation konzorciuma által készített tanulmányt 2023. január 3-án tették közzé³⁶. A tanulmányban elemezték az uniós jogszabályi keretnek a korrupció megelőzése és visszaszorítása terén megfigyelhető hiányosságait, továbbá ajánlásokat fogalmaztak meg e hiányosságok kezelését célzó lehetséges uniós intézkedéseket illetően, valamint értékelték és összehasonlították az ilyen intézkedések hatásait.

A tanulmányban arra a következtetésre jutottak, hogy a korrupció elleni küzdelemre az uniós tagállamok közötti nagyobb mértékű – támogató, puha intézkedések által kísért – jogszabályi összehangolás gyakorolná a legnagyobb hatást. A tanulmány konkrétan a korrupciós bűncselekmények és a kapcsolódó szankciók fogalommeghatározására vonatkozó közös minimumszabályok, egyúttal pedig a korrupciós bűncselekmények kivizsgálásának és büntetőeljárás alá vonásának javítását célzó közös szabályok megállapítását szorgalmazta minden tagállamban (pl. a bejelentés ösztönzése, továbbá a mentességgel és az elévülési időkkal, valamint a korrupciót elősegítő tényezőkkel kapcsolatos megközelítések összehangolása). A Bizottság az irányelvjavaslatban figyelembe vette ezeket a következtetéseket. A tanulmányban emellett a korrupció hatékony megelőzésének biztosítását célzó intézkedéseket is szorgalmaztak, ideértve a korrupcióval kapcsolatos adatok átfogó

³⁵ A véleményezési felhívás és az észrevételek: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13674-Fighting-against-corruption-in-the-EU-updated-rules_hu

³⁶ Európai Bizottság, Gaglio, I., Guzzon, J., Bartz, K., és mások: *Strengthening the fight against corruption. Assessing the EU legislative and policy framework: final report for acceptance*, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2023.

gyűjtését, valamint a kifejezetten a korrupció elleni küzdelemmel foglalkozó hatóságok uniós és nemzeti szintű létrehozását.

A Bizottság más adatokat is figyelembe vett, például az Eurobarométer korrupcióra vonatkozó, 2022. évi felméréseit. A Bizottság az UNODC, az OECD, a GRECO és az Európai Parlament Kutatószolgálatának vonatkozó dokumentumaira ugyancsak támaszkodott.

A fentiekben említettek szerint a Bizottság kérdőívet küldött a tagállamoknak annak megállapítása céljából, hogy a megvesztegetéseket illetően milyen büntető igazságszolgáltatási adatok állnak rendelkezésre. A legtöbb tagállam gyűjt adatokat a vesztegetési ügyekről, ellenben úgy tűnik, hogy nem minden válaszadó tagállam gyűjt adatokat a jogi személyekkel szemben hozott, büntetőjogi felelősséget megállapító ítéletekről, a folyamatban lévő ügyek számáról és a büntetőjogi felelősséget megállapító vagy felmentő ítélettől eltérő módon rendezett ügyekről. Ez arra enged következtetni, hogy a korrupciós ügyekre vonatkozó adatok gyűjtésének fokozottabb harmonizálása segíthetne azonosítani és elemezni az Unión belüli tendenciákat.

A Bizottság arra is felkérte a tagállamokat, hogy nyújtsanak tájékoztatást a korrupció megelőzésével foglalkozó szakosodott szerveikről, ideértve azokat a szerveket is, amelyek bizonyos megtorló hatáskörökkel rendelkeznek (például bírságokat szabhatnak ki). A legtöbb tagállam egy vagy több olyan szervről számolt be, amely betölt valamilyen szerepet a korrupció megelőzésében. Sok tagállamban több ilyen, saját hatáskörrel rendelkező szerv is működik, néhány tagállam viszont csupán egyetlen, átfogóbb hatáskörrel rendelkező szervvel rendelkezik. Nyolc tagállam nem számolt be szakosodott megelőző szerv meglétéről, olyan szervekről viszont igen, amelyek egyéb feladataik mellett megelőzéssel is foglalkoznak.

A Bizottság arra is felkérte a tagállamokat, hogy nyújtsanak tájékoztatást a korrupció megelőzésével foglalkozó szakosodott szerveik hatásköréről. E tájékozdás során kiderült, hogy az ilyen szervek feladatai és hatáskörei tekintetében jelentős eltérések vannak, amelyek a vagyonynyilatkozatok/érdekeltségi nyilatkozatok vagy ajándékok felügyeletével kapcsolatos hatásköröktől a lobbitevékenységre vonatkozó szabályozás és a „forgóajtó-jelenségre” vonatkozó szabályok végrehajtásával kapcsolatos hatáskörökig terjednek. Egyes szervek végrehajtási hatáskörrel is rendelkeznek, például bírságokat szabhatnak ki.

A Bizottság a korrupció visszaszorítására szakosodott szerveikről is megkérdezte a tagállamokat. Noha minden tagállam lehetővé teszi a szokásos rendőrségi és ügyészségi szervek számára, hogy kivizsgálják és büntetőeljárás alá vonják a korrupció bizonyos formáit, szinte minden tagállam rendelkezik valamilyen olyan szakosodott rendőrségi szervvel is, amely konkrét korrupciós ügyeket vizsgál ki, például ha azok súlyosabbak, összetettebbek vagy a gyanúsítottak egy bizonyos kategóriájához kapcsolódnak. Ami a korrupció büntetőeljárás alá vonását illeti, a legtöbb tagállam rendelkezik az ilyen korrupciós ügyek kezelésére szakosodott ügyészekkel.

A második kérdőív, amelynek keretében 2023. január 9. és február 8. között gyűjtöttek adatokat, a korrupciós bűncselekményekre vonatkozó információkra összpontosított azzal a céllal, hogy információval szolgáltasson és irányt mutasson a Bizottságnak e javaslattal kapcsolatban. A Bizottság arra kérte a tagállamokat, hogy osszák meg az UNCAC-ban meghatározott ilyen bűncselekményekre vonatkozó nemzeti jogi rendelkezéseiket, az ilyen bűncselekményekhez kapcsolódó szabadságvesztés maximális időtartamát és az érvényben lévő elévülési időket. A Bizottság a következő korrupciós bűncselekményekről kért információt: vesztegetés a közszférában és a magánszektorban, hivatalos személy által vagy magánszektorban elkövetett hűtlen kezelés, befolyással üzérkedés, hivatali visszaélés,

jogellenes meggazdagodás és az igazságszolgáltatás akadályozása. Bulgária és Dánia kivételével valamennyi tagállam válaszolt a kérdőívre. E kérdőív eredményeit az alábbiakban foglaljuk össze.

1. ábra: A korrupciós cselekmények bűncselekménnyé nyilvánítása a tagállamokban

BŰNCSELEKMÉNYEK	AZON TAGÁLLAMOK SZÁMA, AMELYEK BEN A JOGSÉRTÉST A NEMZETI JOG KEZELI	AZON TAGÁLLAMOK SZÁMA, AMELYEK BEN A JOGSÉRTÉST A NEMZETI JOG NEM KEZELI
Vesztegetés a közszférában	25	0
Vesztegetés a magánszektorban	25	0
Hivatalos személy által elkövetett sikkasztás, hűtlen kezelés és vagyon egyéb módon történő elvonása	25	0
Sikkasztás a magánszektorban	25	0
Befolyással üzérkedés	23	2
Hivatali visszaélés	25	0
Jogellenes meggazdagodás	8	17
Az igazságszolgáltatás akadályozása	25	0

A tagállamok által szolgáltatott információk elemzéséből az derül ki, hogy a tagállamok nemzeti jogszabályaikban rendelkeznek a közszférában és magánszektorban elkövetett vesztegetés, a sikkasztás, a hűtlen kezelés, az igazságszolgáltatás akadályozása³⁷ és a hivatali visszaélés bűncselekményéről. A fogalom meghatározások terén azonban számos eltérés figyelhető meg, különösen a sikkasztás és a hivatali visszaélés tekintetében. Természetesen nem vonható le az a következtetés, hogy a tagállamok az UNCAC-ban³⁸ meghatározott korrupciós bűncselekmények teljes körét lefedik. Sok tagállam számolt be arról, hogy nemzeti jogszabályaiban bűncselekménnyé nyilvánította a befolyással üzérkedést, de néhány fogalom meghatározás jelentősen eltér az UNCAC vonatkozó rendelkezésétől, és a bűncselekményt olykor csak részben fedi le. A nemzeti jogszabályok továbbra is ritkán terjednek ki a jogellenes meggazdagodásra: nyolc tagállam számolt be arról, hogy nemzeti jogszabályai erre valamilyen formában kiterjednek, több tagállam ugyanakkor arról számolt be, hogy a pénzmosásra vagy a vagyonelkobzásra vonatkozó jogszabályaikban foglalkoznak e szempontokkal. A bűncselekmények fogalom meghatározásában mutatkozó különbségek és egyes korrupciós magatartások bűncselekménnyé nyilvánításának hiánya problémákat okoz a határokon átnyúló ügyekben, és egyes felügyeleti szervek kritikával illetik a nemzetközi eszközök tagállami végrehajtását.

³⁷ A tagállamok általában ezt általános bűncselekménnyé nyilvánítják, és az ENSZ Korrupció elleni egyezményével (UNCAC) ellentétben nem csak a korrupciós eljárásokra korlátozzák.

³⁸ A legtöbb tagállam esetében rendelkezésre állnak az UNCAC végrehajtásának felülvizsgálatáról szóló jelentések, de ezek nem túl frissek.

2. ábra: Korrupciós bűncselekmények esetén kiszabott szabadságvesztés-büntetések a tagállamokban

A szabadságvesztés időtartama a tagállamokban	EU – időtartomány (években) (a kapott visszajelzések alapján)	EU – átlagos időtartam (években) (a kapott visszajelzések alapján)	Medián (években)
Vesztegetés a közszférában	0,25–15	6,94–9,59	6–10
Vesztegetés a magánszektorban	0,25–12	5,74–6,43	5–6
Hivatalos személy által elkövetett sikkasztás, hűtlen kezelés és vagyon egyéb módon történő elvonása	0,25–15	6,15–8,34	–6–10
Sikkasztás a magánszektorban	0,25–20	5,57–8,08	5–8
Befolyással üzérkedés	0,25–10	4,87–5,53	5
Hivatali visszaélés	1–20	–5,92–6,56	4–5
Jogellenes meggazdagodás	0,5–15	5,38–7,19	3,5–6
Az igazságszolgáltatás akadályozása	1 – életfogytiglan	5,58–8,67	4,5–6

Az e javaslatban szereplő bűncselekményekre kiszabható maximális büntetés minimális mértékének meghatározásakor a Bizottság figyelembe vette a bűncselekmények jellegét, a tagállamokban megállapított büntetések mértékét (lásd a 2. ábrát), valamint az anyagi büntetőjog területén az egyéb uniós jogi eszközök által megállapított mértékeket. Az ezen irányelvben javasolt szankciók nem lépik túl a tagállamokban e bűncselekményekért kiszabható maximális büntetések átlagos mértékét. Például a közszférában elkövetett vesztegetésért kiszabott átlagos büntetés 7 és 9,5 év között mozog, a magánszektorban elkövetett vesztegetésért kiszabott büntetés pedig 5,5 és 6 év között mozog. Ugyanakkor jelentős különbségek mutatkoznak a tagállami jogszabályok között is. Például a hűtlen kezelés bűncselekményért kiszabható maximális büntetés 3 hónaptól (Spanyolország) 15 évig (Görögország) terjed³⁹. A maximális büntetés minimális mértékének uniós szintű meghatározása elősegíti a határokon átnyúló rendőrségi és igazságügyi együttműködést, és fokozza a szankciók visszatartó erejét.

3. ábra: Elévülési idő a korrupciós bűncselekmények esetében a tagállamokban

Elévülési idő a tagállamokban	EU – időtartomány (években) (a kapott visszajelzések alapján)	EU – átlagos időtartam (években) (a kapott visszajelzések alapján)	Medián (években)
Vesztegetés a közszférában	3–25	10,76–14,28	10–12
Vesztegetés a magánszektorban	3–25	10,26–11,70	10
Hivatalos személy által elkövetett sikkasztás, hűtlen kezelés és vagyon egyéb módon történő elvonása	3–25	10,50–13,20	10–12

³⁹ Az e bűncselekményért kiszabható maximális büntetés átlagosan 5–7,5 év.

Sikkasztás a magánszektorban	3–25	9,42–12,19	10
Befolyással üzérkedés	2–25	9,00–10,82	8–10
Hivatali visszaélés	5–25	10,48–11,63	9–10
Jogellenes meggazdagodás	5–20	10,13–11,38	10–11
Az igazságszolgáltatás akadályozása	3–25	9,25–12,70	10

A korrupciós bűncselekmények nemzeti jogszabályokban meghatározott elévülési idejére vonatkozó tagállami válaszok információval szolgáltak a Bizottság számára a jelenlegi javaslatát illetően. A közszférában elkövetett vesztegetés esetében az átlagos elévülési idő 11 és 14 év között mozog; a magánszektorban elkövetett vesztegetés esetében viszont az átlagos elévülési idő 10 és 11,5 év között mozog. Ugyanakkor jelentős különbségek mutatkoznak a tagállami jogszabályok között is: a közszférában és magánszektorban elkövetett vesztegetés esetében a minimális és maximális elévülési idő 3 évtől (Csehország és Litvánia) 25 évig (Lengyelország) terjed.

Az éves jogállamisági jelentésekben megállapították, hogy a működési hiányosságok komoly akadályt gördíthetnek a korrupciós ügyek kivizsgálásának és büntetőeljárás alá vonásának útjába, és alááshatják a korrupció elleni küzdelem hatékonyságát. Példaként említhetők a mentességek felfüggesztésére vonatkozó túlságosan nehézkes vagy nem egyértelmű rendelkezések, valamint a rövid elévülési idők, amelyek megakadályozhatják az összetett ügyek lezárását, különösen ha az eljárás más tényezők miatt is elnyúlik. Ezek az akadályok különösen károsak lehetnek a magas szintű és összetett korrupciós ügyek esetében, és azzal a kockázattal járnak, hogy a korrupció büntetlenül marad, ez pedig korlátozza a korrupcióellenes erőfeszítések elrettentő hatását.

• **Hatásvizsgálat**

Mivel ezen irányelvjavaslat elsősorban nemzetközi kötelezettségeken és normákon alapul, kevés mozgásteret hagyva az alternatív intézkedésekhez, e javaslat benyújtását kivételesen nem kíséri hatásvizsgálat. Ezenkívül a kezdeményezés valószínűleg nem jár jelentős gazdasági, környezeti vagy társadalmi hatásokkal és költségekkel, illetve jelentős kiadásokkal. Ugyanakkor a gazdaság és a társadalom egészének javát szolgálná.

A javaslat ugyanakkor a korábban ismertetett külső tanulmányok és értékelések keretében gyűjtött tényadatokra és az érdekelt felekkel folytatott különböző konzultációk eredményeire épül.

A rendelkezésre álló tényadatokat felhasználva a Bizottság különféle megközelítéseket mérlegelt:

1. uniós vagy nemzeti szintű nem jogalkotási intézkedések, köztük iránymutatások, a bevált gyakorlatok cseréje, képzés, valamint a korrupcióval kapcsolatos bűncselekményeket tartalmazó megfelelési táblázatok összeállítása;
2. az UNCAC rendelkezéseit átültető javaslat;
3. az UNCAC rendelkezéseit átültető javaslat, amely bizonyos vonatkozásokban túlmutat a nemzetközi kötelezettségeken – meghatározva a szankciók felső korlátjának minimális mértékét –, és amelynek célja, hogy megkönnyítse a büntetőeljárások lefolytatását és javítsa a hivatalos személyek etikai normákkal és feddhetetlenséggel kapcsolatos tájékozottságát;

4. olyan javaslat, amely meghatározza az összes lehetséges korrupciós bűncselekmény különböző feltételeit és elemeit, valamint a megelőző intézkedésekre vonatkozó követelményeket, például a lobbitevékenységre és az összeférhetetlenségre vonatkozó szabályokat.

Az összegyűjtött tényadatok és a fentiekben ismertetett korábbi értékelések alapján a Bizottság olyan megközelítés (a fenti 3. lehetőség) mellett döntött, amely az UNCAC rendelkezéseinek megfelelő harmonizációval jár, ugyanakkor ambiciózusabb megközelítést alkalmaz és túlmutat a nemzetközi kötelezettségeken azokon a területeken, ahol az intézkedés bizonyíthatóan előnyös a határokon átnyúló együttműködés szempontjából, mindazonáltal tiszteletben tartja a nemzeti hagyományokat és az ítélkezési gyakorlatot, továbbá garantálja az uniós joggal való összhangot.

A jogalkotási javaslat várhatóan elősegíti a korrupció megelőzését és felderítését, valamint különösen a bűncselekmények fogalommeghatározásainak közelítése és a büntetőjogi szankciók összehangolása révén segít választ adni korrupcióra. A korrupció megelőzésére irányuló intézkedések meghozatala, az elkövetők bíróság elé állítása és a korrupció mint bűnügyi jelenség visszaszorítása várhatóan csökkenti a gazdasági és társadalmi költségeket, és pozitív hatással lesz a gazdaságra. Az elkövetőkre kiszabható, visszatartó erejű szankciók biztosítása valószínűleg növeli a biztonság általános szintjét és segít a bűnszervezetek tevékenységének felszámolásában. A harmonizáció e területen való fokozása elvileg lehetővé tenné az EU számára, hogy jobban igazodjon a korrupcióra vonatkozó nemzetközi normákhoz, és csökkentené az adminisztratív terheket a bűnüldöző és igazságügyi hatóságok közötti, határokon átnyúló együttműködés esetében.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

A javaslat uniós szinten először foglalja egyetlen jogi aktusba a közszférán és a magánszektoron belüli korrupciót. A javaslat célja, hogy nemzetközi kötelezettségeket és normákat vezessen be az uniós jogszabályokba, valamint a jogi keret korszerűsítése révén lehetővé tegye a korrupció határokon átnyúló jelenségével szembeni megfelelő fellépést. Ez segíti a tagállamokat a vonatkozó rendelkezések átültetésében és végrehajtásában.

- **Alapvető jogok**

Az Unió az EUSZ 2. cikkében rögzített értékeken alapul, és az EUSZ 6. cikkének (1) bekezdésével összhangban elismeri az Alapjogi Chartában meghatározott jogokat, szabadságokat és elveket. A korrupció aláássa a demokratikus intézményeket és az uniós értékeket, beleértve az alapvető jogok védelmét is. A korrupció elleni küzdelem révén e javaslat határozottan hozzájárul az alapvető jogok – például a tisztességes eljáráshoz való jog és a véleménynyilvánítás szabadságának – védelméhez.

A korrupció elleni küzdelem és az alapvető jogok védelme egymást kiegészítő, nem pedig ellentétes célok. A bűncselekménnyé nyilvánítást az alapvető jogokkal kapcsolatos kötelezettségek maradéktalan tiszteletben tartása mellett kell meghatározni, végrehajtani és alkalmazni. Az alapvető jogok és szabadságok gyakorlása az Alapjogi Charta 52. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelelően korlátozható, mégpedig az arányosság elvére figyelemmel korlátozásukra csak akkor és annyiban kerülhet sor, ha és amennyiben az elengedhetetlen és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja, továbbá csak a törvény által, és e jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

E tekintetben figyelembe kell venni az Alapjogi Chartában rögzített különféle alapvető jogokat és szabadságokat. A javasolt intézkedésekhez kapcsolódó, különösen releváns jogok

többek között a következők: a szabadsághoz és a biztonsághoz való jog, a személyes adatok védelme, a foglalkozás megválasztásának szabadsága és a munkavállaláshoz való jog, a vállalkozás szabadsága, a tulajdonhoz való jog, a hatékony jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz való jog, valamint a kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalma (a *ne bis in idem* elve).

A bűncselekmények és büntetések törvényességének és arányosságának elvét, az ártatlanság védelmét és a védelemhez való jogot érvényre kell juttatni az ezen irányelvben foglaltak szerint a korrupció bűncselekménnyé nyilvánításával, valamint a kapcsolódó büntetőjogi és nem büntetőjogi szankciók meghatározásával kapcsolatban az Unió és a tagállamai által elfogadott valamennyi intézkedésben, amelyeknek mentesnek kell lenniük az önkényesség bármely formájától.

E javaslat tiszteletben tartja azt az elvet, hogy a bűncselekményeket és a büntetéseket jogszabályban kell megállapítani, és arányosnak kell lenniük. Általában az alapvető jogok tiszteletben tartása és az arányosság elvének betartása abban nyilvánul meg, hogy a bűncselekmények hatálya az EU belső biztonságát kimondottan veszélyeztető cselekmények hatékony büntetőeljárás alá vonásához szükséges mértékre korlátozódik. A javaslat az arányosság elvét is figyelembe veszi azáltal, hogy súlyosító és enyhítő körülményeket illetően kötelezettségeket ír elő.

A bűncselekmény jellegére tekintettel az irányelv az arányosság elvével összhangban minimumszabályokat vezet be a szankciók mértékére vonatkozóan (lásd különösen az irányelv 11. cikkének (1) bekezdését és 13. cikkének (1) bekezdését). Ezenkívül a kiszabott közigazgatási szankciókat figyelembe kell venni az adott személynek az irányelvben meghatározott bűncselekményért való elítélésekor ((13) preambulumbekkezdés). Az irányelv azt is kiemeli, hogy a korrupciós bűncselekmények hatékony és átlátható kivizsgálásának és büntetőeljárás alá vonásának biztosítása érdekében a tagállamoknak eljárásokat kell kialakítaniuk az ezen irányelvben említett bűncselekménnyel vádolt hivatalos személy felfüggesztésére vagy ideiglenes áthelyezésére. Ilyen esetekben szem előtt kell tartaniuk az ártatlanság védelmének elvét és azt, hogy tiszteletben kell tartani a hatékony jogorvoslathoz való jogot ((19) preambulumbekkezdés).

Az irányelv által biztosítani kívánt nyomozati eszközök alkalmazása során tiszteletben kell tartani az alapvető jogokat, többek között a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot (47. cikk), valamint az ártatlanság védelmét és a védelemhez való jogot (48. cikk). Az említett eszközök nemzeti joggal összhangban történő igénybevételének célzottan kell lennie, és annak során figyelembe kell venni az arányosság elvét és a nyomozás tárgyát képező bűncselekmények jellegét és súlyosságát, továbbá tiszteletben kell tartani a személyes adatok védelméhez való jogot. Ezen túlmenően az irányelv alkalmazásakor a tagállamoknak a büntetőeljárás során a gyanúsítottakat, illetve a vádlottakat megillető eljárási jogok tekintetében tiszteletben kell tartaniuk az uniós jog szerinti kötelezettségeiket.

A tagállamok által ezen irányelv alkalmazásában gyűjtött adatok statisztikai jellegűek, és nem tartalmazznak személyes adatokat; ezért az adatok gyűjtésére és közzétételére vonatkozó tagállami kötelezettség nem érinti az Alapjogi Charta 8. cikkét („személyes adatok védelme”).

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

E javaslatnak nincsenek az Uniót érintő közvetlen költségvetési vonzatai.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint az ellenőrzés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

Az irányelv végrehajtását a Bizottság az irányelvnek való megfeleléshez szükséges törvények, rendeletek és igazgatási rendelkezések hatálybaléptetése érdekében hozott intézkedésekre vonatkozó, a tagállamok által szolgáltatott információk alapján fogja nyomon követni. A Bizottság az ezen irányelv végrehajtására vonatkozó határidőt követő két évvel jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben értékeli, hogy a tagállamok milyen mértékben tették meg az irányelvnek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket.

A Bizottság az ezen irányelv végrehajtására vonatkozó határidőtől számított négy év elteltével jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben értékeli ezen irányelv korrupció elleni küzdelemmel kapcsolatos hozzáadott értékét, valamint az alapvető jogokra és szabadságokra gyakorolt hatását. A Bizottság ezen értékelés alapján szükség esetén megfelelő nyomonkövetési intézkedésekről dönt.

- **Magyarázó dokumentumok**

A Bizottság nem tart szükségesnek a nemzeti jogba való átültetésről szóló magyarázó dokumentumokat.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

1. cikk: Tárgy és hatály – Ez a rendelkezés meghatározza az irányelvtervezet célját és hatályát, konkrétan a korrupció terén minimumszabályokat állapít meg a bűncselekmények fogalom meghatározására és a szankciókra vonatkozóan, valamint meghatározza a korrupció megelőzésének és a korrupció elleni küzdelemnek a hatékonyabbá tételére irányuló intézkedéseket.

2. cikk: Fogalom meghatározások – Ez a rendelkezés az uniós joggal⁴⁰ összhangban meghatározza a „vagyon” fogalmát (a korrupciós bűncselekményekkel kapcsolatban a 7–13. cikkben), illetve a „jogi személy” fogalmát (a jogi személyek felelősségének megállapítására vonatkozó kötelezettséggel kapcsolatban a 16. cikkben). A „hivatalos személy” fogalma az 1997. évi egyezményben és az (EU) 2017/1371 irányelvben szereplő fogalom meghatározásokon alapul, ugyanakkor egyértelműen meghatározza, hogy a fogalom a harmadik országokban dolgozó személyekre, a nemzetközi szervezetekre, köztük az Európai Unió intézményeire, valamint a nemzeti és nemzetközi bíróságokra is kiterjed. Ez az irányelv a „hivatalos személy” fogalmának egységes meghatározását használja, amely az irányelvben meghatározott valamennyi korrupciós bűncselekményre alkalmazandó. A „magas rangú tisztviselő” fogalmát a súlyosító körülményekkel (18. és 28. cikk), a megelőző intézkedésekkel (23. cikk) és az adatgyűjtéssel (25. cikk) összefüggésben határozza meg.

3. cikk: A korrupció megelőzése – E rendelkezés azt kívánja hangsúlyozni, hogy a korrupció elleni küzdelmet megelőzési szempontból kell kezelni. Célja, hogy oktatási és kutatási programok keretében, a civil társadalom és a nem kormányzati szervezetek bevonásával

⁴⁰ A pénzmosás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló, 2018. október 23-i (EU) 2018/1673 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 284., 2018.11.12., 22. o.) 2. cikkének (2) bekezdése, valamint a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 141., 2015.6.5., 85. o.) 3. cikkének (3) bekezdése.

feltárja azokat a tevékenységeket, amelyekkel növelhető a korrupció elleni küzdelemmel kapcsolatos tudatosság. Egy ilyen megelőző rendszer megfelelő kialakításához megfelelő kockázatértékelési folyamatra van szükség, hogy fel lehessen tárni és kezelni lehessen a hiányosságokat, valamint azonosítani lehessen a korrupció kockázatának leginkább kitett ágazatokat. Az e javaslatot kísérő közleményben foglaltaknak megfelelően a Bizottság az uniós korrupcióellenes hálózat segítségével és a tagállamokkal intenzív egyeztetéseket folytatva 2024-ig feltérképezi a közös, magas kockázatú területeket. A tagállamok az eredmények alapján fogják elvégezni az e javaslatban előírt nemzeti kockázatértékeléseket.

4. cikk: Szakosodott szervek – Ez a rendelkezés előírja a tagállamok számára, hogy nemzeti jogrendjükben a korrupció megelőzésére és visszaszorítására szakosodott szerveket hozzanak létre, illetve működtessenek. E szerveknek függetlennek kell lenniük, elegendő emberi, pénzügyi, technikai és technológiai erőforrással kell rendelkezniük, továbbá rendelkezniük kell a feladataik ellátásához szükséges hatáskörökkel. A nyilvánosságnak tudomással kell bírnia e szervekről, és azoknak feladataik ellátása során átláthatónak, feddhetetlennek és elszámoltathatónak kell lenniük.

5. cikk: Erőforrások – E rendelkezés célja annak biztosítása, hogy az irányelv szerinti bűncselekmények felderítéséért, kivizsgálásáért, vádhatósági vagy bírósági eljárásának lefolytatásáért felelős tagállami hatóságok folyamatosan rendelkezzenek a feladataik hatékony ellátásához szükséges megfelelő emberi, pénzügyi, technikai és technológiai erőforrásokkal.

6. cikk: Képzés – Ez a rendelkezés arra kötelezi a tagállamokat, hogy az illetékes hatóságok és azok alkalmazottai számára korrupcióellenes szakmai képzéseket nyújtsanak, és ehhez biztosítsák a kellő erőforrásokat. A rendelkezés a hivatalos személyek megfelelő képzésére vonatkozó kötelezettségeket is tartalmaz.

7. és 8. cikk: Vesztegetés – E rendelkezések meghatározzák a közsférában és a magánszektorban elkövetett vesztegetés fogalmát, és előírják, hogy szándékos elkövetése esetén az ilyen magatartás bűncselekményként büntetendő legyen. A bűncselekmények meghatározása az aktív és a passzív vesztegetésre egyaránt kiterjed.

9. cikk: Hűtlen kezelés – Ez a rendelkezés meghatározza a közsférában és a magánszektorban elkövetett hűtlen kezelés fogalmát, és előírja, hogy szándékos elkövetése esetén az ilyen magatartás bűncselekményként büntetendő legyen.

10. cikk: Befolyással üzérkedés – Ez a rendelkezés meghatározza a befolyással üzérkedés fogalmát, és előírja, hogy szándékos elkövetése esetén az ilyen magatartás bűncselekményként büntetendő legyen. A rendelkezés azt is meghatározza, hogy a befolyással üzérkedés függetlenül attól büntetendő, hogy gyakorolják-e a befolyást, vagy hogy eredményre vezet-e annak feltételezett gyakorlása.

11. cikk: Hivatali visszaélés – Ez a rendelkezés meghatározza a közsférában és a magánszektorban elkövetett hivatali visszaélés fogalmát, és előírja, hogy szándékos elkövetése esetén az ilyen magatartás bűncselekményként büntetendő legyen.

12. cikk: Az igazságszolgáltatás akadályozása – Ez a rendelkezés meghatározza az igazságszolgáltatás akadályozásának fogalmát, és előírja, hogy az ezen irányelvben meghatározott bűncselekményt érintő eljárások keretében történő szándékos elkövetése esetén az ilyen magatartás bűncselekményként büntetendő legyen.

13. cikk: Korrupciós bűncselekményekből való meggazdagodás – A pénzmosás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló, 2018. október 23-i (EU) 2018/1673

európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴¹ megállapítja a pénzmosás bűncselekménnyé nyilvánítására vonatkozó alapszabályokat, és kimondja, hogy a korrupció a pénzmosás alapcselekményének tekintendő. Ez az irányelv azonban nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy bűncselekménnyé nyilvánítsák a korrupcióból származó vagyon megszerzését, birtoklását vagy használatát, ha egy személy részt vett abban a bűncselekményben, amelyből a vagyon származik (ez az úgynevezett „elkövetők által végzett pénzmosás”). Ez az irányelvjavaslat ilyen célzott követelményt vezet be, és ezzel létrehozza a „korrupcióból való meggazdagodás” bűncselekményét. E bűncselekmény esetében az ügyészségnek csak a vagyon és a korrupcióban való részvétel közötti kapcsolatot kell bizonyítania, ahogyan a pénzmosás alkalmazásában is a korrupciót mint alapbűncselekményt kell bizonyítania.

14. cikk: Felbujtás, bűnsegély és bűncselekmény elkövetésének kísérlete – Ez a rendelkezés a fent említett bűncselekményekre alkalmazandó, és arra kötelezi a tagállamokat, hogy nyilvánítsák bűncselekménnyé a fent említett bűncselekmények többségéhez nyújtott bűnsegély, az azokra való felbujtás, valamint azok kísérletének különböző formáit.

A korrupciós bűncselekményhez nyújtott bűnsegély igen változatos tevékenységeket fedhet le az ilyen cselekmények elkövetésének elősegítésétől és ajánlásától kezdve az elkövetéshez nyújtott támogató szolgáltatások biztosításáig. Ezen túlmenően, a hatékony elrettentés biztosítása érdekében szükség van a felbujtás bűncselekménnyé nyilvánítására, hogy büntethető legyen másoknak a javasolt irányelvben meghatározott bűncselekmények elkövetésére való ösztönzése. Mivel egyes korrupciós bűncselekmények – például a vesztegetés – fogalommeghatározása olyan cselekményeket is magában foglal, amelyek előkészületnek minősülhetnek, és nem szükséges, hogy az elkövető tényleges előnyhöz jusson, ez az irányelv nem írja elő a tagállamok számára, hogy bűncselekménnyé nyilvánítsák az ilyen cselekményekre tett kísérletet.

15. cikk: Természetes személyekkel szemben alkalmazott szankciók és intézkedések – Ez a rendelkezés valamennyi bűncselekményre alkalmazandó, és előírja a tagállamok számára a hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciók alkalmazását.

A rendelkezés továbbá megállapítja a maximális szankció minimális mértékét. A 2003/568/IB kerethatározat a magánszektorban elkövetett vesztegetés tekintetében már jelenleg is egytől három évig terjedő időtartamban állapítja meg a maximális büntetés alsó küszöbét. A korrupció elleni küzdelemről szóló 1997. évi egyezmény a hivatalos személyek megvesztegetése esetén – legalábbis súlyos esetekben – szabadságvesztéssel járó szankciókat ír elő, amelyek kiadatáshoz vezethetnek.

Ez a javaslat a bűncselekmény súlyosságától függően négy és hat év között állapítja meg a maximális büntetés minimális mértékét, ami a vesztegetésért uniós szinten kiszabható fent említett büntetésekhez képest emelkedést jelent. Ahogy azt fentebb már kifejtettük, a Bizottság e jogszabály előkészítése során megvizsgálta a tagállami jogszabályokat.

A 2003/568/IB kerethatározat már lehetővé teszi, hogy a korrupcióért elítélt személyt ideiglenesen eltiltsák üzleti tevékenységének gyakorlásától. Ez az irányelv számos további szankciót határoz meg, amelyeket az illetékes hatóságoknak ki kell tudniuk szabni a korrupciós bűncselekményért elítélt személyekkel szemben.

⁴¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1673 irányelve (2018. október 23.) a pénzmosás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 284., 2018.11.12.).

16. cikk: Jogi személyek felelőssége – E rendelkezés az ezen irányelvben meghatározott összes bűncselekményre alkalmazandó, amelyek esetében a tagállamok kötelesek biztosítani a jogi személyek felelősségének megállapítását, ami ugyanakkor nem helyettesítheti a természetes személyek felelősségét. A rendelkezés összhangban áll a Varsói Egyezmény 10. cikkével.

A rendelkezés az egyéb uniós jogi eszközökben használt egységes megfogalmazást követi, amely szerint a tagállamok kötelesek biztosítani, hogy a jogi személyek felelősségre vonhatók legyenek az ezen irányelvben említett olyan bűncselekményekért, amelyeket a jogi személyen belül vezető tisztséget betöltő személy, illetve az ellenőrzésük vagy felügyeletük alatt álló bármely más személy követett el a jogi személy javára. Nem kötelező, hogy az ilyen felelősség kizárólag büntetőjogi felelősség legyen.

17. cikk: Jogi személyekkel szembeni szankciók – Ez a rendelkezés a jogi személyekkel szembeni szankciókra alkalmazandó. Ez a rendelkezés azon szankciók és intézkedések felsorolását tartalmazza, amelyek nem feltétlenül büntetőjogi természetűek; ilyen például a közbeszerzésekből való ideiglenes vagy végleges kizárás.

18. cikk: Súlyosító és enyhítő körülmények – Ez a rendelkezés először is felsorolja azokat a körülményeket, amelyeket súlyosító körülménynek kell tekinteni, hogy az igazságszolgáltatás figyelembe vehesse a például bűnszövetségek vagy közfeladatokat ellátó személyek által okozott szélesebb körű társadalmi károkat. Emellett felsorolja azokat a körülményeket is, amelyeket enyhítő körülménynek kell tekinteni, ideértve például azokat az eseteket is, amikor az elkövetők információkkal szolgálnak vagy együttműködnek a hatóságokkal.

19. cikk: A korrupciós bűncselekmények kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása alóli mentesség vagy kiváltságok – Ez a rendelkezés a fent említett valamennyi bűncselekményre alkalmazandó, és előírja a tagállamok számára, hogy hozzanak intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy az ezen irányelvben említett bűncselekmények esetében egy jogszabályban előre meghatározott, észszerű időn belül lezáruló hatékony és átlátható eljárás keretében meg lehessen vonni a nemzeti jog alapján biztosított, nyomozás és büntetőeljárás alóli mentességeket vagy kiváltságokat.

20. cikk: Joghatóság – Ez a rendelkezés az ezen irányelvben meghatározott valamennyi bűncselekményre alkalmazandó, és megköveteli, hogy az igazságügyi hatóságok joghatósággal rendelkezzenek a nyomozás megindítására, a büntetőeljárások lefolytatására és az ezen irányelvben meghatározott bűncselekmények elkövetőinek bíróság elé állítására.

21. cikk: A bűncselekmények elévülési ideje – E cikk elévülési időkre vonatkozó rendelkezéseket állapít meg annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok kellő időn belül kivizsgálhassák és büntetőeljárás alá vonhassák az e javaslat hatálya alá tartozó bűncselekményeket, illetve ítéletet hozhassanak azokkal kapcsolatban, valamint végrehajthassák a vonatkozó szankciókat. Ez a javaslat a bűncselekmény súlyosságától függően nyolc és tizenöt év között határozza meg a minimális elévülési időt.

22. cikk: A bűncselekményeket bejelentő vagy a nyomozást segítő személyek védelme – Az (EU) 2019/1937 irányelv szabályokat és eljárásokat állapít meg azon egyének védelmére, akik jelentik a munkájukkal összefüggésben szerzett, az uniós jog kulcsfontosságú szakpolitikai területeken történő megsértésére vonatkozó információkat. A bejelentő személyek értékes információkat nyújthatnak az illetékes hatóságoknak, lehetővé téve számukra a korrupció hatékony megelőzését, felderítését és büntetőeljárás alá vonását. Amikor a bejelentő személyek ezen irányelvben említett bűncselekményeket jelentenek be, e rendelkezés az (EU) 2019/1937 irányelv alkalmazását írja elő. E cikk továbbá arról is rendelkezik, hogy az

illetékes nemzeti hatóságok biztosítják, hogy a nyomozást segítő személyek a büntetőeljárás keretében megkapják a szükséges védelmet, támogatást és segítséget.

23. cikk: Nyomozati eszközök – Ez a rendelkezés azt hivatott biztosítani, hogy a szervezett bűnözéssel vagy egyéb súlyos bűncselekményekkel kapcsolatos ügyek tekintetében a nemzeti jogban biztosított nyomozati eszközök a pénzmosási ügyekben is alkalmazhatók legyenek.

24. cikk: A tagállami hatóságok, a Bizottság, az Europol, az Eurojust, az Európai Csalás Elleni Hivatal és az Európai Ügyészség közötti együttműködés – Ez a rendelkezés a tagállami hatóságok, az Europol, az Eurojust, az Európai Ügyészség és a Bizottság közötti együttműködést irányozza elő a korrupció elleni küzdelem terén. Ez magában foglalja az Europol, az Eurojust, az OLAF, az Európai Ügyészség és a Bizottság általi technikai és operatív segítségnyújtást.

25. cikk: A Bizottság által a tagállamoknak és illetékes hatóságaiknak nyújtott támogatás – Ez a rendelkezés meghatározza, hogy a Bizottság milyen módon támogatja a tagállamokat és az illetékes hatóságokat az ezen irányelv szerinti kötelezettségeik teljesítésében. A kísérő közleményben bejelentetteknek megfelelően a Bizottság uniós korrupcióellenes hálózatot hoz létre, amely észszerűsíteni és támogatni fogja a meglévő hálózatokat, valamint a nemzeti hatóságok és ügynökségek, a civil társadalom és a független szakértők között a lehető legjobban kiterjeszti a bevált gyakorlatok cseréjét.

26. cikk: Adatgyűjtés és statisztika – E rendelkezés statisztikai adatok gyűjtését írja elő a tagállamok számára, hogy nyomon lehessen követni a korrupció elleni küzdelemre szolgáló rendszereik hatékonyságát. A rendelkezés nem kimerítő módon felsorolja a tagállamok által gyűjtendő statisztikai adatokat, és arra kötelezi őket, hogy évente közzétegyék ezen adatokat.

27. cikk: A 2003/568/IB tanácsi kerethatározat és az Európai Közösségek tisztviselőit és az Európai Unió tagállamainak tisztviselőit érintő korrupció elleni küzdelemről szóló egyezmény felváltása – Ez a rendelkezés az ezen irányelvben részt vevő tagállamok tekintetében a korrupció bűncselekményre nyilvánításának terén a jelenlegi rendelkezések helyébe lép.

28. cikk: Az (EU) 2017/1371 irányelv módosítása – Ez a rendelkezés az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló (EU) 2017/1371 irányelvet módosítja. Ennek következtében az (EU) 2017/1371 irányelvben meghatározott, az Unió pénzügyi érdekeit érintő korrupció elleni küzdelemre vonatkozó előírások – különösen a természetes és jogi személyekre vonatkozó szankciók, a súlyosító és enyhítő körülmények és az elévülési idők tekintetében – összhangban vannak az ezen irányelvben megállapított előírásokkal.

29. cikk: Átültetés – A Bizottság az átültetési határidő lejártától számított 24 hónap, azaz az ezen irányelv elfogadásától számított 18 hónap elteltével jelentést nyújt be ezen irányelv átültetéséről.

30. cikk: Értékelés és jelentéstétel – Ez a rendelkezés előírja, hogy a tagállamok az ezen irányelv végrehajtásának határidejétől számított 12 hónap elteltével, majd azt követően két évente jelentést nyújtanak be a 3–6. cikk végrehajtásáról, a Bizottság pedig értékelő jelentést fogad el.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

a korrupció elleni küzdelemről, a 2003/568/IB tanácsi kerethatározat és az Európai Községek tisztviselőit és az Európai Unió tagállamainak tisztviselőit érintő korrupció elleni küzdelemről szóló egyezmény felváltásáról, valamint az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 82. cikke (1) bekezdésnek d) pontjára, valamint 83. cikke (1) és (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezetének nemzeti parlamentek részére való megküldését követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A korrupció uniós szinten továbbra is jelentős problémát jelent, és fenyegetést jelent a társadalmak stabilitására és biztonságára nézve, többek között azért, hogy lehetővé teszi a szervezett bűnözést és egyéb súlyos bűncselekmények elkövetését. A korrupció aláássa a demokratikus intézményeket és az Unió alapját képező egyetemes értékeket, különösen a jogállamiságot, a demokráciát, az egyenlőséget és az alapvető jogok védelmét. Veszélyezteti a fejlődést, a jólétet, valamint gazdaságaink fenntarthatóságát és inkluzivitását. A korrupció hatékony megelőzéséhez és leküzdéséhez átfogó és multidiszciplináris megközelítésre van szükség. Ezen irányelv a korrupció büntetőjogi eszközökkel történő leküzdését célozza, és lehetővé teszi az illetékes hatóságok közötti, határokon átnyúló hatékonyabb együttműködést.
- (2) A 2003/568/IB tanácsi kerethatározat⁴² meghatározza a magánszektorban tapasztalható korrupció bűncselekménnyé nyilvánítására vonatkozó követelményeket. Az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikke (2) bekezdésének c) pontja alapján létrehozott, az Európai Községek tisztviselőit és az Európai Unió tagállamainak tisztviselőit érintő korrupció elleni küzdelemről szóló egyezmény⁴³ általánosságban az Európai Községek tisztviselőit vagy a tagállamok tisztviselőit érintő egyes korrupciós cselekményekkel foglalkozik. E jogi aktusok azonban nem elég átfogóak, és jelenleg a korrupció bűncselekménnyé nyilvánítása tagállamonként igen eltérő, ami akadályozza, hogy Unió-szerte koherensebb és hatékonyabb választ lehessen adni. Emellett a végrehajtás terén hiányosságok, a különböző tagállamok illetékes hatóságai közötti együttműködésben pedig akadályok merültek fel. Ezen irányelv célja e jogi aktusok rendelkezéseinek módosítása és kiterjesztése. Mivel nagyszámú és lényeges

⁴² A Tanács 2003/568/IB kerethatározata (2003. július 22.) a magánszektorban tapasztalható korrupció elleni küzdelemről (HL L 192., 2003.7.31., 54. o.).

⁴³ Egyezmény az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikke (2) bekezdésének c) pontja alapján, az Európai Községek tisztviselőit és az Európai Unió tagállamainak tisztviselőit érintő korrupció elleni küzdelemről (HL C 195., 1997.6.25., 2. o.).

módosításról van szó, az egyértelműség érdekében mindkét jogi aktust teljes egészében fel kell váltani azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ezen irányelv kötelező.

- (3) A jelenlegi jogi keretet korszerűsíteni kell és meg kell erősíteni a korrupció elleni hatékony küzdelem Unión belüli elősegítése érdekében. Ez az irányelv a szándékosan elkövetett korrupciós cselekmények büncselekménnyé nyilvánítására irányul. A szándékosságra és tudatosságra az objektív és ténybeli körülményekből lehet következtetni. Mivel ezen irányelv minimumszabályokat állapít meg, a tagállamoknak a korrupciós büncselekményeket illetően továbbra is lehetőségük van szigorúbb büntetőjogi szabályokat elfogadni vagy fenntartani.
- (4) A korrupció nemzetközi jelenség, amely minden társadalmat és gazdaságot érint. A nemzeti vagy uniós szinten elfogadott intézkedéseknek el kell ismerniük ezt a nemzetközi dimenziót. Az uniós fellépés során ezért figyelembe kell venni az Európa Tanács Korrupció Elleni Államok Csoportjának (GRECO), a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezetnek (OECD) és az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatalának (UNODC) a munkáját.
- (5) A korrupció végérvényes felszámolásához megelőző és megtorló mechanizmusokra egyaránt szükség van. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a korrupció elleni küzdelem keretében a megelőző, jogalkotási és együttműködési intézkedések széles körét alkalmazzák. Mivel a korrupció mindenekelőtt büncselekmény, és a konkrét korrupciós cselekményeket a nemzeti és a nemzetközi jog határozza meg, a feddhetetlenséggel kapcsolatos hiányosságok, a fel nem tárt összeférhetlenségek vagy az etikai szabályok súlyos megsértése korrupciós tevékenységekbe torkollhatnak, ha nem foglalkoznak velük. A korrupció megelőzése mérsékli a büntetőjogi megtorlás szükségességét, valamint szélesebb körű előnyökkel jár a közbizalom előmozdítása és a hivatalos személyek magatartásának kezelése terén. A korrupció elleni hatékony megközelítések gyakran az átláthatóság, az etikai normák és a feddhetetlenség javítását célzó intézkedésekre, valamint az olyan területek szabályozására épülnek, mint az összeférhetlenség, a lobbitevékenységek és a forgóajtó-jelenség. Az állami szervezeteknek a legmagasabb szintű feddhetetlenségre, átláthatóságra és függetlenségre kell törekedniük, ami a korrupció elleni szélesebb körű küzdelem fontos részét képezi.
- (6) A tagállamoknak a korrupció visszaszorítására, valamint megelőzésére szakosodott szervekkel vagy egységekkel kell rendelkezniük. A tagállamok dönthetnek úgy, hogy egy megelőző és bűnüldözési feladatokat egyaránt ellátó szervet bíznak meg. E szervek hatékony működésének biztosítása érdekében azoknak számos feltételnek kell megfelelniük, többek között rendelkezniük kell a feladataik megfelelő ellátásához szükséges függetlenséggel, erőforrásokkal és hatáskörökkel.
- (7) Az EU az Egyesült Nemzetek Szervezete Korrupció elleni Egyezményének (UNCAC) részes fele, amely a korrupció elleni küzdelemre irányuló legátfogóbb nemzetközi jogi eszköz, amely ötvözi a korrupció megelőzésére és a korrupció elleni küzdelemre irányuló intézkedéseket. Előírja, hogy az egyezmény részes felei jogalkotási és egyéb intézkedéseket hozzanak a vesztegetés, a hűtlen kezelés és a pénzmosás büncselekményének megállapítása érdekében, valamint fontolóra vegyék jogalkotási vagy egyéb intézkedések meghozatalát más cselekmények (például a hivatali visszaélés, a befolyással üzérkedés és a jogellenes meggazdagodás) büncselekménnyé nyilvánítása érdekében. Az ENSZ Közgyűlésének 2021. évi, korrupcióról szóló rendkívüli ülészakán elfogadott politikai nyilatkozatban foglalt kötelezettségvállalásokkal összhangban az Európai Uniónak az UNCAC

minimumkövetelményein a lehető legnagyobb mértékben túlmutató további intézkedéseket kell elfogadnia a korrupció megelőzése és a korrupció elleni küzdelem érdekében. Ez az irányelv az UNCAC végrehajtásának felülvizsgálatára szolgáló mechanizmusból származó észrevételekre és bevált gyakorlatokra támaszkodik.

- (8) Figyelembe véve a korrupciós fenyegetések alakulását, az Uniót és a tagállamokat a nemzetközi jog alapján terhelő jogi kötelezettségeket, valamint a nemzeti jogi keretek fejlődését, a korrupció fogalommeghatározását valamennyi tagállamban tovább kell közelíteni, hogy az a korrupciós magatartások szélesebb körét lefedje.
- (9) A közszférában elkövetett korrupciós bűncselekmények esetében a büntetlenség elkerülése érdekében pontosan meg kell határozni az alkalmazási kört. Először is a hivatalos személy fogalmának ki kell terjednie a nemzetközi szervezeteknél, köztük az Európai Unió intézményeinél, ügynökségeinél és szerveinél, valamint a nemzetközi bíróságokon dolgozó személyekre is. Ennek többek között magában kell foglalnia a vádlott bűnösségét tárgyalás keretében megállapítani hivatott testületek tagjaiként eljáró személyeket, valamint azokat a személyeket is, akiket választottbírói szerződés alapján arra kérnek fel, hogy a választottbírói szerződés felei által előterjesztett jogvitákban jogilag kötelező erejű határozatot hozzanak. Másodsorban manapság számos szervezet, illetve személy lát el közfeladatokat anélkül, hogy hivatalos tisztséget töltene be. Ezért a hivatalos személy fogalmát úgy kell meghatározni, hogy az minden olyan – akár kinevezett, megválasztott vagy szerződés alapján alkalmazott – tisztviselőre kiterjedjen, aki hivatalos közigazgatási vagy bírói tisztséget tölt be, valamint minden olyan személyre is kiterjedjen, aki szolgáltatást nyújt, és akit közhatalommal ruháztak fel, vagy aki a hatósági ellenőrzés vagy felügyelet alatt áll az ilyen szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban, még akkor is, ha nem tölt be hivatalos tisztséget. Ezen irányelv alkalmazásában a fogalommeghatározásnak ki kell terjednie az állami tulajdonú és állami ellenőrzés alatt álló vállalatoknál, valamint a vagyonkezelő alapítványoknál és a közszolgáltatási feladatokat ellátó magántulajdonú vállalatoknál dolgozó személyekre, valamint az általuk létrehozott vagy fenntartott jogi személyekre. Ezen irányelv alkalmazásában minden jogalkotási tisztséget betöltő személyt hivatalos személyként kell kezelni.
- (10) Meg kell erősíteni a vesztegetés elleni küzdelem jogi keretét, a bűnüldöző hatóságok és az ügyészségek számára pedig biztosítani kell a szükséges eszközöket. Hivatalos személyek megvesztegetésénél két oldalt kell megkülönböztetni. Aktív hivatali vesztegetésről akkor beszélünk, ha valaki valamilyen előnyt ígér, kínál vagy ad egy hivatalos személy befolyásolása érdekében. Passzív hivatali vesztegetésről akkor beszélünk, ha a hivatalos személy ilyen előnyöket kér vagy kap annak érdekében, hogy bizonyos módon cselekedjen vagy tartózkodjon a cselekvéstől. Ezen irányelvnek a magánszektorban elkövetett vesztegetésre és a korrupció egyéb formáira vonatkozó minimumszabályokat is meg kell határoznia, ahol a közvetlen sértettek közé tartoznak az igazságtalanságot elszenvedő vállalatok is, és ahol minden egyes felajánlott vagy elfogadott csúszópénz csökkenti a szabad versenyt.
- (11) Annak biztosítása érdekében, hogy a hivatalos személyek ne használjanak fel szándékosan pénzeszközöket a tervezettől eltérő célokra, szabályokat kell megállapítani a hivatalos személyek által a rájuk bízott vagyon hűtlen kezelésének bűncselekményére vonatkozóan. A korrupció elleni küzdelem átfogó megközelítése érdekében ezen irányelvnek a magánszektorban elkövetett hűtlen kezelésre is ki kell terjednie. Ahhoz, hogy a hűtlen kezelés bűncselekménynek minősüljön, annak a hivatalos személyt vagy harmadik felet előnyhöz kell juttatnia.

- (12) Szintén bűncselekményként kell meghatározni az olyan személyek korrupciós magatartásából eredő befolyással üzérkedést, akik a hatalom közelében vannak, vagy ezt állítják, és jogtalan előnyökért cserébe próbálnak ígéreteket tenni a döntéshozatali folyamatok befolyásolására. A bűncselekmény tényállási elemei közé tartozik, hogy a felbujtó jogtalan előnyt nyújt vagy ígér a befolyással üzérkedőnek azért, hogy jogellenesen befolyást gyakoroljon egy döntéshozatal tárgyát képező eredményre vagy folyamatra. Szándékos elkövetés esetén e magatartást bűncselekménynek kell tekinteni függetlenül attól, hogy gyakorolják-e a befolyást, illetve a kívánt eredményhez vezet-e az állítólagos befolyás. E bűncselekmény nem terjedhet ki az elismert érdekképviselési formák jogszerű gyakorlására, amelyek a közhatalmi döntéshozatal jogszerű befolyásolására törekedhetnek, de nem járnak jogtalan előnyök cseréjével. Az érdekképviselés ilyen formáira – például az érdekvédelemre – gyakran szabályozott környezetben kerül sor, pontosan annak elkerülése érdekében, hogy az átláthatóság hiánya miatt utat nyissanak a korrupciónak. Az összeférhetetlenség nyilvánosságra hozatalára, a „forgóajtó-jelenségre” vagy a politikai pártok finanszírozására vonatkozó, jól működő kiegészítő szabályok szintén segíthetnek a szürke területek elkerülésében és a jogtalan befolyásolás megelőzésében.
- (13) Ezen túlmenően meg kell határozni a közszférában elkövetett olyan hivatali visszaélés bűncselekményének fogalmát, amikor a hivatali személy a jogszabályok megsértésével, jogtalan előnyszerzés céljából elmulaszt cselekedni. A korrupció elleni átfogó küzdelem érdekében ezen irányelvnek a magánszektorban elkövetett hivatali visszaélésekre is ki kell terjednie.
- (14) Az igazságszolgáltatás akadályozása a korrupció támogatása érdekében elkövetett bűncselekmény. Tehát az igazságszolgáltatás akadályozását bűncselekménnyé kell nyilvánítani, amely magában foglalja a fizikai erőszak alkalmazását, fenyegetést vagy megfélemlítést, illetve hamis vallomás tételére vagy hamis bizonyíték benyújtására való felbujtást. Ennek a vallomástételnek vagy a bizonyítékok bemutatásának, illetve a hivatalos feladatok igazságügyi vagy büntetőrendészeti tisztviselők általi gyakorlásának akadályozására irányuló cselekményekre is ki kell terjednie. Az UNCAC-nak megfelelően ez az irányelv csak a korrupciós bűncselekményhez kapcsolódó eljárásokkal összefüggő igazságszolgáltatás akadályozására vonatkozik.
- (15) A korrupció a jogtalan gazdasági és egyéb előnyökhöz fűződő indíttatásból táplálkozik. A korrupciós bűncselekményekből való meggazdagodást bűncselekménnyé kell nyilvánítani annak érdekében, hogy az egyéneket és bünszervezeteket kevésbé ösztönözzék új bűncselekmények elkövetésére, az egyéneket pedig elrettentsék az abba való beleegyezéstől, hogy áltulajdonosokká váljanak. Ez másfelől megnehezítené a jogellenesen szerzett vagyon eltitkolását, valamint csökkentené a korrupció terjedését és a társadalomnak okozott károkat. Az átláthatóság segíti az illetékes hatóságokat az esetleges jogellenes meggazdagodás felderítésében. Például azokban a joghatóságokban, ahol a hivatalos személyek rendszeres időközönként – többek között szolgálati jogviszonyuk megkezdésekor és befejezésekor – kötelesek vagyonnyilatkozatot tenni, a hatóságok fel tudják mérni, hogy a bevallott vagyon megfelel-e a bevallott jövedelmeknek.
- (16) A meggazdagodás bűncselekménye a pénzmosás bűncselekményére vonatkozó, az (EU) 2018/1673 európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁴⁴ megállapított szabályokra épül. Ez azokat az eseteket hivatott kezelni, amikor az igazságszolgáltatás megítélése

⁴⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1673 irányelve (2018. október 23.) a pénzmosás elleni büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 284., 2018.11.12., 22. o.).

szerint a korrupciós bűncselekmény vagy bűncselekmények nem bizonyíthatók. A pénzmosás alapbűncselekményéhez hasonlóan a bizonyítási teher is más jellegű. Ez azt jelenti, hogy a meggazdagodás bűncselekményével kapcsolatos büntetőeljárásokban – amikor azt vizsgálják, hogy a vagyon korrupciós bűncselekmény elkövetésében való valamilyen bűnözői részvételből származik-e, és hogy a személynek erről tudomása volt-e – mindig figyelembe kell venni az adott ügy egyedi körülményeit, például azt, hogy a vagyon értéke aránytalan-e a vádlott jogszerű jövedelméhez képest, vagy hogy a büntetendő cselekményre és a vagyonszerzésre azonos időszakon belül került-e sor. Nem szükséges megállapítani, hogy tudomással bírt-e a bűncselekményhez kapcsolódó valamennyi tényállási elemről vagy valamennyi körülményről, beleértve az elkövető személyazonosságát is. Ha egy személyt az ezen irányelvben meghatározott bűncselekmény miatt elítélnék, az illetékes hatóságok a bűncselekmény elkövetési eszközeinek és az abból származó jövedelemnek az Európai Unión belüli befagyasztásáról és elkobzásáról szóló, 2014. április 3-i 2014/42/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴⁵ alapján behajthatják a jogellenesen szerzett vagyont.

- (17) A korrupció egész Unióra kiterjedő visszaszorítása érdekében a tagállamoknak meg kell állapítaniuk az ezen irányelvben meghatározott bűncselekményekre vonatkozó szankciók minimális típusait és mértékeit. A szabadságvesztés és egyéb büntetések maximális mértékének kellően magasnak kell lennie ahhoz, hogy elrettentse a lehetséges elkövetőket, valamint tükrözze a korrupció káros voltát és azt, hogy az illetékes hatóságoknak prioritásként kell kezelniük az ilyen bűncselekmények elleni küzdelmet. Ugyanakkor a büntetés mértékének arányosnak kell lennie az egyes korrupciós bűncselekmények súlyosságával, és összhangban kell állnia az uniós és nemzeti jogban meghatározott büntetőjogi szankciók mértékével. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a szankciókat az ilyen bűncselekmények elkövetésétől való elrettentéshez szükséges mértékben alkalmazzák. Amennyiben a tagállamok fontolóra veszik az ezen irányelvben említett bűncselekmények valamelyikéért elítélt személyek felfüggesztett büntetésének vagy próbára bocsátásának, korai szabadlábra helyezésének, feltételes szabadságra bocsátásának vagy kegyelemben részesítésének lehetőségét, az igazságügyi hatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy egyéb tényezők mellett az érintett bűncselekmények súlyosságát is figyelembe vegyék.
- (18) Ezen irányelv nem érinti a nem büntetőjogi természetű fegyelmi intézkedések vagy szankciók, például a közigazgatási szankciók megfelelő és eredményes alkalmazását. A büntetőjogi szankcióknak nem megfeleltethető, ugyanarra a személyre ugyanazon magatartásért kiszabott szankciókat figyelembe lehet venni az érintett személynek az ezen irányelvben meghatározott bűncselekmény miatti elítélése során. A büntetőjogi természetű szankciók esetében teljes mértékben tiszteletben kell tartani az azonos bűncselekmény miatti kétszeres büntetőeljárás alá vonás és kétszeres büntetés tilalmát (a *ne bis in idem* elvet).
- (19) Az illetékes hatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy a börtönbüntetésen felül vagy annak alternatívájaként olyan – nem feltétlenül büntetőjogi természetű – szankciókat vagy intézkedéseket szabjanak ki, mint a közhivatal betöltésétől való ideiglenes vagy végleges eltiltás vagy a közbeszerzésből való kizárás. Az ilyen intézkedéseknek általános visszatartó ereje van, és csökkenthetik az elítélt elkövetők visszaesését. A tagállamoknak mérlegelniük kell az ezen irányelvben említett bűncselekménnyel

⁴⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/42/EU irányelve (2014. április 3.) a bűncselekmény elkövetési eszközeinek és az abból származó jövedelemnek az Európai Unión belüli befagyasztásáról és elkobzásáról (HL L 127., 2014.4.29., 39. o.).

vádolt hivatalos személy felfüggesztésére vagy ideiglenes áthelyezésére szolgáló eljárások kialakítását is, szem előtt tartva, hogy tiszteletben kell tartani az ártatlanság vélelmének elvét és a hatékony jogorvoslathoz való jogot.

- (20) Biztosítani kell, hogy a jogi személyek ne kerülhessék el a felelősségre vonást azzal, hogy közvetítőket – többek között kapcsolt jogi személyeket – alkalmaznak arra, hogy a nevükben csúszópénzt ajánljanak fel, ígérjenek vagy adjanak egy hivatalos személynek. Ezen túlmenően a jogi személyekre kiszabott bírságokat az elkövetővel kapcsolatban álló valamennyi jogi személy – köztük az anyavállalatok, a leányvállalatok, a kapcsolt vagyongazdálkodási alapok, illetve hasonló vagy összehasonlítható jogi személyek – világmeretű árbevételét figyelembe véve kell kiszámítani.
- (21) Amennyiben a bűncselekményt a 2008/841/IB tanácsi kerethatározat⁴⁶ meghatározása szerinti bünszervezet követi el, vagy ha az elkövető pozíciójával visszaélve tette lehetővé a korrupciót, a tagállamoknak ezt súlyosító körülménynek kell minősíteniük a saját jogi rendszerük szerint alkalmazandó szabályokkal összhangban. Bár bírói mérlegelési jogkörbe tartozik, e súlyosító körülményeknek lehetővé kell tenniük az igazságszolgáltatás számára, hogy figyelembe vegye a például bünszövetségek, politikai pártok vagy közfeladatokat ellátó személyek által elkövetett korrupció okozta szélesebb körű társadalmi károkat. A tagállamok nem kötelezhetők arra, hogy az ezen irányelvben szereplő súlyosító körülményekről rendelkezzenek, ha e körülmények külön bűncselekményként, súlyosabb szankciókkal büntethetők.
- (22) A harmadik ország javára elkövetett korrupció különösen káros hatással van a tagállamok és az Unió demokratikus intézményeire és politikai életére. A tagállamoknak ezért az ilyen helyzetekre kiterjedően súlyosító körülményről kell rendelkezniük. E súlyosító körülménynek ki kell terjednie az olyan korrupciós bűncselekményekre, mint a vesztegetés vagy a befolyással üzérkedés, amelyeket azzal a céllal követnek el, hogy egy harmadik országot előnyhöz juttassanak, például megváltoztassák a közhatalmi döntéshozatalt annak érdekében, hogy a harmadik ország számára kedvező döntés szülessen.
- (23) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az ezen irányelv hatálya alá tartozó bűncselekményekkel kapcsolatban a nemzeti jogszabályokban enyhítő körülményeket állapítsanak meg. A bírói mérlegelés függvényében e körülményeknek ki kell terjedniük azokra az esetekre, amikor az elkövetők információval szolgálnak vagy más módon együttműködnek a hatóságokkal. Hasonlóképpen, amennyiben a jogi személyek hatékony belső ellenőrzéseket, etikai normákat és megfelelési programokat vezettek be, lehetővé kell tenni, hogy ezeket az intézkedéseket enyhítő körülménynek tekintsék. Alacsonyabb szankciókat kell mérlegelni abban az esetben is, ha a jogi személy a bűncselekmény felfedezését követően mielőbb információkat tesz közzé és helyzetjavító intézkedéseket tesz. Mindenesetre változatlanul a bíró vagy a bíróság mérlegelési jogkörébe kell tartoznia, hogy az adott ügy összes körülményének figyelembevételével meghatározza a szankció tényleges összegét.
- (24) A parlamenti képviselők és más hivatalos személyek mentességet vagy jogi védelmet élvezhetnek a nyomozást, illetve a büntetőeljárást illetően, ami segít megerősíteni függetlenségüket, mivel védelmet nyújt számukra a megalapozatlan panaszokkal szemben, különösen a feladataik ellátása során kifejtett véleményük vagy leadott szavazataik tekintetében. Az ilyen mentességek azonban akadályozhatják a korrupciós

⁴⁶ A Tanács 2008/841/IB kerethatározata (2008. október 24.) a szervezett bűnözés elleni küzdelemről (HL L 300., 2008.11.11., 42. o.).

bűncselekmények hatékony kivizsgálását és büntetőeljárás alá vonását, többek között azáltal, hogy befolyásolják a mentességgel nem rendelkező, de a bűncselekményben esetlegesen részt vevő más személyek felderítését, az ellenük folytatott nyomozást vagy büntetőeljárás alá vonásukat. Ezen túlmenően aláássa a közintézmények hitelességét, amikor a mentesség felfüggesztésére irányuló megfelelő eljárások nélkül alkalmaznak mentességet olyan esetekben, amikor a bűncselekményekben való részvétel megalapozott gyanúja áll fenn. Ezért megfelelő egyensúlyt kell teremteni egyrészt a hivatalos személyeknek a feladataik ellátása során végrehajtott cselekményekkel kapcsolatban biztosított mentességek vagy igazságszolgáltatási kiváltságok, másrészt a korrupciós bűncselekmények hatékony kivizsgálásának, büntetőeljárás alá vonásának és bírósági tárgyalásának lehetősége között.

- (25) A tagállamokban az ügyészségek iránti bizalom növelése és egyúttal az észlelt korrupció csökkentése érdekében a nemzeti jog szerinti azzal kapcsolatos mérlegelési jogkört, hogy lehetőség alapján az ezen irányelvben említett bűncselekmények miatt nem indítanak büntetőeljárást személyekkel szemben, egyértelmű szabályokkal, kritériumokkal és garanciákkal összhangban, megfelelő belső konzultáció mellett, valamint azzal a céllal kell gyakorolni, hogy elrettentsenek a korrupciós bűncselekmények elkövetésétől és biztosítsák az igazságszolgáltatási eljárás hatékonyságát.
- (26) Az elkövetők és a büntetendő cselekményből származó jövedelem mobilitására, valamint a korrupció elleni küzdelemhez szükséges összetett, határokon átnyúló nyomozásokra tekintettel valamennyi tagállamnak meg kell állapítania joghatóságát annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok e bűncselekmény kapcsán nyomozást, illetve büntetőeljárást indíthassanak az esetek kellően széles körében, ideértve azt is, ha a bűncselekményt részben vagy egészben az adott tagállam területén követik el. E kötelezettség keretében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a joghatóságot olyan helyzetekben is megállapítsák, amikor a bűncselekményt a területükön használt információs rendszer segítségével követik el, függetlenül attól, hogy az adott technológia a területükön található-e vagy sem.
- (27) Annak biztosítása érdekében, hogy elegendő idő álljon az illetékes hatóságok rendelkezésére az összetett nyomozások és vádhatósági eljárások lefolytatására, ez az irányelv olyan minimális elévülési időről rendelkezik, amely a korrupciós bűncselekmények elkövetésétől számítva kellő ideig lehetővé teszi az ilyen bűncselekmények felderítését, kivizsgálását és a vádhatósági eljárás lefolytatását, illetve az azokkal kapcsolatos bírósági határozat meghozatalát, anélkül, hogy ez érintené azokat a tagállamokat, amelyek a nyomozást, a vádhatósági eljárást és a végrehajtást illetően nem állapítanak meg elévülési időt.
- (28) A korrupciós bűncselekmények a nehezen azonosítható és kivizsgálható bűncselekmények kategóriájába tartoznak, mivel azokra többnyire két vagy több, ügyleti szándékkal rendelkező fél közötti összejátszás keretében kerül sor, és nincs olyan közvetlen és nyilvánvaló áldozat, aki panaszt tehetne. Így a korrupciós bűncselekmények jelentős része felderítetlen marad, és a bűncselekményben részt vevő felek hasznot húzhatnak a korrupcióból származó bevételekből. Minél tovább tart egy korrupciós bűncselekmény felderítése, annál nehezebb bizonyítékot találni. Ezért biztosítani kell, hogy a bűnüldöző szervek és az ügyészek megfelelő nyomozati eszközökkel rendelkezzenek a gyakran egynél több tagállamot érintő korrupciós bűncselekményekkel kapcsolatos releváns bizonyítékok összegyűjtéséhez. A tagállamoknak továbbá – az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynökségével (CEPOL) szoros együttműködésben – megfelelő képzést kell biztosítaniuk az

eljárások sikeres lefolytatásához szükséges nyomozati eszközök használatáról, valamint a vagyoni eszközök befagyasztásával és elkobzásával összefüggésben a korrupcióból származó jövedelmek azonosításáról és számszerűsítéséről is. Ezenfelül ez az irányelv megkönnyíti az információ- és bizonyítékgyűjtést azáltal, hogy a hatóságokat segítő elkövetők tekintetében enyhítő körülményeket határoz meg.

- (29) Azok a személyek, akik jelentik az illetékes hatóságoknak a múltbeli, folyamatban lévő vagy tervezett korrupciós esetekre vonatkozó, a munkájukkal kapcsolatos tevékenységük során szerzett információkat, ezzel összefüggésben megtorlás kockázatának vannak kitéve. Az ilyen bejelentő személyek által tett bejelentések erősíthetik a jogérvényesítést, mivel lehetővé teszik az illetékes hatóságok számára a korrupció hatékony megelőzését, felderítését és büntetőeljárás alá vonását. A köz- és magánintézmények ilyen cselekményektől való védelméhez, valamint az átláthatóság, a jó kormányzás és az elszámoltathatóság fokozásához fűződő közérdekre tekintettel biztosítani kell, hogy hatékony intézkedések legyenek érvényben, amelyek lehetővé teszik, hogy a bejelentő személyek bizalmas csatornákat használjanak, figyelmeztessék az illetékes hatóságokat, illetve a bejelentő személyeket megvédjék a megtorlástól. Az (EU) 2019/1937 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴⁷ a Szerződés 325. cikkében említett és a vonatkozó uniós intézkedésekben részletesebben meghatározott, az Unió pénzügyi érdekeit érintő jogsértések bejelentésére, és így az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴⁸ hatálya alá tartozó valamennyi bűncselekmény bejelentésére alkalmazandó. Az ezen irányelvben említett bűncselekmények tekintetében az (EU) 2019/1937 irányelvet kell alkalmazni az ilyen bűncselekmények bejelentésére és az ilyen bűncselekményeket bejelentő személyek védelmére az abban meghatározott feltételek mellett. Az (EU) 2019/1937 irányelvből eredő kötelezettségeken túlmenően az illetékes nemzeti hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a büntetőeljárás keretében a bizonyítékot szolgáltató vagy a büntetőeljárásban más módon együttműködő személyek megkapják a szükséges védelmet, támogatást és segítséget.
- (30) A független civil társadalmi szervezetek döntő szerepet játszanak demokráciáink megfelelő működése szempontjából, és kulcsszerepet játszanak az EU alapját képező közös értékek fenntartásában. Éber őrként elengedhetetlen szerepet töltenek be, mivel felhívják a figyelmet a jogállamiságot fenyegető veszélyekre, hozzájárulnak ahhoz, hogy a hatalmon lévők elszámoltathatók legyenek, és biztosítják az alapvető jogok tiszteletben tartását. A tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a civil társadalom korrupció elleni tevékenységeiben való részvételét.
- (31) A médiapluralizmus és a tömegtájékoztatás szabadsága kulcsfontosságú tényező a jogállamiság, a demokratikus elszámoltathatóság, az egyenlőség és a korrupció elleni küzdelem szempontjából. A független és plurális média, különösen az oknyomozó újságírás fontos szerepet játszik a közügyek ellenőrzésében, az esetleges korrupció és a feddhetetlenségre vonatkozó előírások megsértésének felderítésében, a tudatosság növelésében és a feddhetetlenség előmozdításában. A tagállamoknak támogató környezetet kell biztosítaniuk az újságírók számára, meg kell védeniük biztonságukat, és proaktívan elő kell mozdítaniuk a tömegtájékoztatás szabadságát és a médiapluralizmust. Az újságírók védelméről, biztonságáról és szerepvállalásáról szóló

⁴⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1937 irányelve (2019. október 23.) az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről (HL L 305., 2019.11.26.).

⁴⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28., 29. o.).

bizottsági ajánlás⁴⁹, valamint a közéletben részt vevő személyeknek a nyilvánvalóan megalapozatlan vagy visszaélésszerű bírósági eljárásokkal (közéleti részvételt akadályozó stratégiai perekkel) szembeni védelméről szóló irányelvjavaslat⁵⁰ és bizottsági ajánlás⁵¹ fontos biztosítékokat és előírásokat tartalmaz annak biztosítása érdekében, hogy az újságírók, az emberijog-védők és mások akadálytalanul betölthessék szerepüket.

- (32) A tagállamoknak adatokat kell gyűjteniük és közzétenniük ezen irányelv alkalmazásáról, amelyeket a Bizottság az irányelv nyomán követése, végrehajtása és értékelése, valamint bármely jogállamisági eszköz – például az éves jogállamisági jelentés – alkalmazása keretében elemezhet és felhasználhat.
- (33) A korrupció elleni hatékony küzdelem szempontjából döntő jelentőséggel bír a korrupciós bűncselekmények megelőzéséért, felderítéséért, kivizsgálásáért vagy büntetőeljárás alá vonásáért felelős illetékes hatóságok közötti hatékony információcseré. A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az információcserére a nemzeti és uniós joggal összhangban hatékonyan és kellő időben kerüljön sor. Ezen irányelvnek – amelynek célja a korrupciós bűncselekmények közös fogalommeghatározásainak megállapítása – az (EU) XX/2023⁵², az (EU) 2019/1153⁵³ és az (EU) 2016/681⁵⁴ európai parlamenti és tanácsi irányelv, az (EU) 2018/1240⁵⁵, az (EU) 2018/1862⁵⁶ és az (EU) 603/2013⁵⁷ európai parlamenti és tanácsi rendelet,

⁴⁹ A Bizottság ajánlása (2021. szeptember 16.) az újságírók és más médiszakemberek védelmének, biztonságának és szerepvállalásának az Európai Unióban történő biztosításáról, C(2021) 6650 final.

⁵⁰ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a közéletben részt vevő személyeknek a nyilvánvalóan megalapozatlan vagy visszaélésszerű bírósági eljárásokkal (közéleti részvételt akadályozó stratégiai perekkel) szembeni védelméről, COM(2022) 177 final.

⁵¹ A Bizottság ajánlása a közéletben részt vevő újságíróknak és emberijog-védőknek a nyilvánvalóan megalapozatlan vagy visszaélésszerű bírósági eljárásokkal („közéleti részvételt akadályozó stratégiai perekkel”) szembeni védelméről, C(2022) 2428 final.

⁵² Lásd: Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a tagállamok bűnüldöző hatóságai közötti információcseréről és a 2006/960/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről, COM(2021) 782 final.

⁵³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1153 irányelve (2019. június 20.) a pénzügyi és egyéb információk bizonyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és a vádeljárás lefolytatása céljából történő felhasználásának megkönnyítését szolgáló szabályok megállapításáról, valamint a 2000/642/IB tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 186., 2019.7.11., 122. o.).

⁵⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/681 irányelve (2016. április 27.) az utasnyilvántartási adatállománynak (PNR) a terrorista bűncselekmények és súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és a vádeljárás lefolytatása érdekében történő felhasználásáról (HL L 119., 2016.5.4., 132. o.), a II. melléklet 6. pontja.

⁵⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1240 rendelete (2018. szeptember 12.) az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS) létrehozásáról, valamint az 1077/2011/EU rendelet, az 515/2014/EU rendelet, az (EU) 2016/399 rendelet, az (EU) 2016/1624 rendelet és az (EU) 2017/2226 rendelet módosításáról (HL L 236., 2018.9.19., 1. o.), a melléklet 7. pontja.

⁵⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1862 rendelete (2018. november 28.) a rendőrségi együttműködés és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés terén a Schengeni Információs Rendszer (SIS) létrehozásáról, működéséről és használatáról, a 2007/533/IB tanácsi határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1986/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 2010/261/EU bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2018.12.7., 56. o.). A SIS II-ről szóló tanácsi határozat közvetetten utal a korrupcióra, például a 8. cikkben az európai elfogatóparancsra való hivatkozással határolva körül annak hatályát.

⁵⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 603/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló 604/2013/EU rendelet hatékony alkalmazása érdekében az ujjlenyomatok összehasonlítását szolgáló Eurodac létrehozásáról, továbbá a tagállamok bűnüldöző hatóságai és az Europol által az Eurodac-adatokkal való, bűnüldözési célú összehasonlítások kérelmezéséről, valamint a szabadságon,

valamint a 2008/633/IB tanácsi határozat⁵⁸ alapján az illetékes nemzeti hatóságok közötti információcsere és együttműködés tekintetében viszonyítási alapként kell szolgálnia.

- (34) A korrupció horizontális kérdés, ugyanakkor a sebezhetőségek ágazatonként eltérőek, csakúgy, mint a legmegfelelőbb kezelési módszerek is. A tagállamoknak ezért rendszeresen értékelést kell végezniük a korrupció kockázatának leginkább kitett ágazatok azonosítása érdekében, és kockázatkezelési terveket kell kidolgozniuk az azonosított ágazatokat érintő főbb kockázatok kezelésére, beleértve az azonosított ágazatok sajátosságaihoz igazodó tudatosságnövelő tevékenységek legalább évi egyszeri megszervezését is. Az átfogó nemzeti korrupcióellenes stratégiákkal rendelkező tagállamok dönthetnek úgy is, hogy ezekben foglalkoznak kockázatértékeléseikkel és kockázatkezelési terveikkel, feltéve, hogy értékelik a kockázatok és rendszeresen felülvizsgálják az intézkedéseket. Például a befektetési letelepedési programok a korrupció szempontjából a magas kockázatot jelentő területek közé tartoznak⁵⁹, ezért azokat is be kell vonni a korrupció kockázatának leginkább kitett ágazatok értékelésébe és a tagállamok által az ezen irányelvben előírtak szerint lebonyolítandó képzésekbe.
- (35) Az uniós és a nemzeti pénzügyi érdekek azonos szintű védelmének biztosítása érdekében az (EU) 2017/1371 irányelv⁶⁰ rendelkezéseit össze kell hangolni ezen irányelv rendelkezéseivel. Ennek érdekében az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekményekre alkalmazandó szabályoknak a szankciók, a súlyosító és enyhítő körülmények és az elévülési idők tekintetében egyenértékűnek kell lenniük az ezen irányelvben megállapított szabályokkal.
- (36) Ezen irányelv végrehajtásának a nemzeti pénzügyi érdekek védelmével egyenértékű védelmet kell biztosítani az Unió pénzügyi érdekei számára.
- (37) Mivel az irányelv célját – nevezetesen azt, hogy a korrupció tekintetében valamennyi tagállam hatékony, arányos és visszatartó erejű büntetőjogi szankciókat alkalmazzon – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, viszont az az irányelv léptéke és hatása miatt uniós szinten jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (38) A büntetőjogi szankciók szándékolt visszatartó ereje rendkívüli körülményt kíván az alapvető jogok tekintetében. Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és figyelembe veszi az Európai Unió Alapjogi Chartájában (a továbbiakban: Charta) elismert alapvető elveket, különösen a szabadsághoz és a biztonsághoz való jogot, a személyes adatok védelmét, a foglalkozás megválasztásának szabadságát és a

a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző ügynökség létrehozásáról szóló 1077/2011/EU rendelet módosításáról (HL L 180., 2013.6.29., 1. o.).

⁵⁸ A Tanács 2008/633/IB határozata (2008. június 23.) a vízuminformációs rendszerhez (VIS) a tagállamok kijelölt hatóságai, valamint az Europol számára a terrorcselekmények és egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése és kivizsgálása érdekében, betekintés céljából történő hozzáférésről (HL L 218., 2008.8.13., 129. o.). A vízuminformációs rendszerről szóló tanácsi határozat a bűnüldözés kapcsán közvetetten utal a korrupcióra, a (6) preambulumbekkezdésben az európai elfogatóparancsra való hivatkozással határolva körül annak hatályát.

⁵⁹ A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Befektetési állampolgársági és letelepedési programok az Európai Unióban, 2019. január 23., COM(2019) 12 final.

⁶⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28., 29. o.).

munkavállaláshoz való jogot, a vállalkozás szabadságát, a tulajdonhoz való jogot, a hatékony jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz való jogot, az ártatlanság vélelmét és a védelemhez való jogot, a bűncselekmények és a büntetések törvényességének és arányosságának elvét, valamint a *ne bis in idem* elvét.

- (39) [Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyv 3. cikkével összhangban Írország bejelentette, hogy részt kíván venni ennek az irányelvnek az elfogadásában és alkalmazásában.

ÉS/VAGY

- (40) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. sz. jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével összhangban, az említett jegyzőkönyv 4. cikkének sérelme nélkül, Írország nem vesz részt ennek az irányelvnek az elfogadásában és alkalmazásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.]
- (41) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. sz. jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek az irányelvnek az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó. A 2003/568/IB tanácsi kerethatározat továbbra is kötelező és alkalmazandó Dániára,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Tárgy és hatály

Ez az irányelv a korrupció terén a bűncselekmények és a szankciók meghatározására vonatkozó minimumszabályokat, valamint a korrupció megelőzése és a korrupció elleni küzdelem hatékonyabbá tételére irányuló intézkedéseket állapít meg.

2. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában:

1. „a korrupció megelőzése”: a korrupció okainak és körülményeinek felderítése és felszámolása a megfelelő intézkedések rendszerének kidolgozása és végrehajtása, valamint a korrupcióval kapcsolatos cselekményektől való elrettentés révén;
2. „vagyon”: mindennemű pénzeszköz vagy vagyoni eszköz, beleértve az anyagi vagy eszmei, ingó vagy ingatlan, materiális vagy immateriális javakat, valamint olyan, bármilyen formájú – az elektronikus és a digitális formát is ideértve – okmány vagy okirat, amely bizonyítja az ilyen vagyoni eszközökkel kapcsolatos jogcímet vagy az azokban való érdekeltséget;
3. „hivatalos személy”:
 - a) uniós, illetve tagállami vagy harmadik országbeli nemzeti tisztviselő,

- b) minden olyan személy, aki a tagállamokban vagy harmadik országokban, nemzetközi szervezetnél vagy nemzetközi bíróságnál megbízás alapján közfeladatot lát el.
4. „uniós tisztviselő”:
- a) az Unió valamely intézményének, szervének, hivatalának vagy ügynökségének tagjai és e szervek alkalmazottai uniós tisztviselőknek tekintendők;
- b) a 259/68/EGK, Euratom, ESZAK tanácsi rendeletben megállapított, az Európai Unió tisztviselőinek személyzeti szabályzata és az Európai Unió egyéb alkalmazottaira vonatkozó alkalmazási feltételek (a továbbiakban: a személyzeti szabályzat) szerinti tisztviselők vagy az Unióval szerződéses viszonyban álló egyéb alkalmazottak minősül;
- c) valamely tagállam vagy valamely közjogi vagy magánjogi szerv által az Unióhoz kirendelt olyan személy, aki az uniós tisztviselők vagy egyéb alkalmazottak által ellátott feladatokkal egyenértékű feladatokat lát el;
5. „nemzeti tisztviselő”: besorolásától függetlenül bármely olyan személy, aki nemzeti, regionális vagy helyi szinten végrehajtó, közigazgatási vagy igazságszolgáltatási feladatot lát el, függetlenül attól, hogy azt kinevezés vagy választás alapján, állandó vagy ideiglenes jelleggel, illetve díjazás ellenében vagy ingyenesen teszi-e. Ezen irányelv alkalmazásában nemzeti tisztviselőnek minősül minden olyan személy, aki nemzeti, regionális vagy helyi szinten jogalkotási feladatot lát el.
6. „kötelességsszegés”: körébe tartozik – legalább – bármely olyan magatartás, amelyet a lojalitás hiánya jellemez, és amely jogszabályi kötelezettség megszegését, vagy adott esetben olyan szakmai előírások vagy utasítások megszegését jelenti, amelyek magánszektorbeli szervezetet vezető vagy ilyennél dolgozó személy szakmai tevékenységére irányadók.
7. „jogi személy”: az irányadó nemzeti jog értelmében jogi személyiséggel rendelkező minden szervezet, az államok és a közhatalmi jogosítványokat gyakorló közjogi szervek, valamint a nemzetközi közjogi szervezetek kivételével;
8. „magas rangú tisztviselő”: államfő, központi és regionális kormányfő, a központi és a regionális kormány tagja valamint magas szintű közhivatali betöltő egyéb politikai kinevezett, például miniszterhelyettes, államtitkár, miniszteri kabinet vezetője és tagja és magas beosztású politikai tisztviselő, továbbá parlamenti bizottság tagja, legfelsőbb szintű bíróság, például az Alkotmánybíróság és a Legfelsőbb Bíróság tagja, valamint a legfőbb ellenőrző intézmények tagja.

3. cikk

A korrupció megelőzése

- (1) A tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak – például tájékoztató és tudatosságnövelő kampányokat, valamint kutatási és oktatási programokat szerveznek – annak érdekében, hogy felhívják a nyilvánosság figyelmét a korrupció káros voltára, valamint általánosságban mérsékeljék a korrupciós bűncselekmények elkövetését és csökkentsék a korrupció kockázatát.
- (2) A tagállamok intézkedéseket hoznak annak érdekében, hogy a korrupció megelőzése érdekében a közigazgatásban és a közjogi döntéshozatalban a lehető legnagyobb fokú átláthatóságot és elszámoltathatóságot biztosítsák.

- (3) A tagállamok intézkedéseket hoznak annak biztosítása érdekében, hogy olyan kulcsfontosságú megelőző eszközök álljanak rendelkezésre, mint a közérdekű információkhoz való nyílt hozzáférés, a közszférán belüli összeférhetlenségek feltárására és kezelésére vonatkozó hatékony szabályok, a hivatalos személyek vagyonbevallására és -ellenőrzésére vonatkozó hatékony szabályok, valamint a magánszektor és a közszféra közötti kölcsönhatást szabályozó hatékony szabályok.
- (4) A tagállamok átfogó és korszerű, az adott tevékenységi terület sajátos kockázataihoz igazodó intézkedéseket hoznak annak érdekében, hogy a közszférában és a magánszektorban egyaránt megelőzzék a korrupciót. Az ilyen intézkedések közé kell tartozniuk legalább a feddhetetlenség erősítésére és a korrupciós lehetőségek megelőzésére irányuló intézkedéseknek az alábbiak körében:
- a) magas rangú tisztviselők;
 - b) a bűnüldöző hatóságok és az igazságszolgáltatási szervek tagjai, beleértve a kinevezésükkel és magatartásukkal kapcsolatos intézkedéseket, valamint a megfelelő javadalmazást és a méltányos bértáblák biztosítását is.
- (5) A tagállamok a korrupció kockázatának leginkább kitett ágazatok azonosítása érdekében rendszeresen értékelést végeznek.

Ezen értékelést követően a tagállamok:

- a) évente legalább egyszer az azonosított ágazatok sajátosságaihoz igazodó tudatosságnövelő tevékenységeket szerveznek, többek között az etikai normákkal kapcsolatban; valamint
 - b) az azonosított ágazatokat érintő főbb kockázatok kezelésére vonatkozó terveket dolgoznak ki.
- (6) A tagállamok adott esetben intézkedéseket hoznak a civil társadalom, a nem kormányzati szervezetek és a közösségalapú szervezetek korrupcióellenes tevékenységeiben való részvételének előmozdítása érdekében.

4. cikk

Szakosodott szervek

- (1) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy egy vagy több, a korrupció megelőzésére szakosodott szerv vagy szervezeti egység működjön.
- (2) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy egy vagy több, a korrupció visszaszorítására szakosodott szerv vagy szervezeti egység működjön.
- (3) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy az (1) és (2) bekezdésben említett szerv vagy szervek, illetve szervezeti egység vagy egységek:
- a) a kormánytól függetlenül működjenek, és rendelkezzenek a feladataik megfelelő ellátásának biztosításához szükséges elegendő számú szakképzett alkalmazottal, pénzügyi, technikai és technológiai erőforrásokkal, valamint hatáskörökkel és eszközökkel;
 - b) a nyilvánosság körében ismertek legyenek;

- c) biztosítsanak nyilvános hozzáférést a tevékenységeik gyakorlásával kapcsolatos releváns információkhoz, a személyes adatok védelmének és a vizsgálatok bizalmas jellegének kellő figyelembevételével;
- d) törvény által előírt, átlátható, a feddhetetlenséget és az elszámoltathatóságot biztosító eljárások szerint működjenek és hozzák meg határozataikat.

5. cikk *Erőforrások*

A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy az ezen irányelvben említett bűncselekmények felderítése, kivizsgálása, vádhatósági vagy bírósági eljárásának lefolytatása terén illetékes nemzeti hatóságok folyamatosan megfelelő számú szakképzett alkalmazottal, valamint az ezen irányelv végrehajtásával kapcsolatos feladataik hatékony ellátásához szükséges pénzügyi, technikai és technológiai erőforrásokkal rendelkezzenek.

6. cikk *Képzés*

- (1) Az egyes tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy megfelelő erőforrásokat és képzéseket biztosítsanak nemzeti tisztviselők számára annak érdekében, hogy azok azonosítani tudják a feladataik ellátása során esetlegesen felmerülő korrupció különböző formáit és a korrupciós kockázatokat, valamint időben és megfelelő módon tudjanak reagálni minden gyanús tevékenységre.
- (2) Az egyes tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a bűnüldöző hatóságok és az igazságszolgáltatási szervek tagjai és az ezen irányelv hatálya alá tartozó bűncselekmények ügyében folytatott nyomozással és büntetőeljárással megbízott hatóságok alkalmazottai számára megfelelő erőforrásokat biztosítsanak, valamint rendszeres időközönként korrupcióellenes szakmai képzéseket nyújtsanak számukra.

7. cikk *Vesztegetés a közszférában*

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy szándékos elkövetés esetén az alábbi magatartások bűncselekményként legyenek büntetendők:

- a) hivatalos személy vagy harmadik fél részére bármilyen előny ígérete, felajánlása vagy adása, közvetlenül vagy közvetítő útján, azért, hogy a hivatalos személy hivatali kötelességét megszegve, vagy hatásköre gyakorlása során valamilyen intézkedést megtegyen vagy annak megtételétől tartózkodjon (aktív vesztegetés);
- b) hivatalos személy által saját maga vagy harmadik személy javára bármilyen előny kérése vagy elfogadása, vagy ilyen előny ígéretének kérése vagy elfogadása, közvetlenül vagy közvetítő útján, azért, hogy a hivatalos személy hivatali kötelességét megszegve, vagy hatásköre gyakorlása során valamilyen intézkedést megtegyen vagy annak megtételétől tartózkodjon (passzív vesztegetés).

8. cikk *Vesztegetés a magánszektorban*

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy szándékos elkövetés esetén az alábbi magatartások bűncselekményként legyenek büntetendők, mennyiben azokat gazdasági, pénzügyi, üzleti vagy kereskedelmi tevékenység végzése során követik el:

- a) magánszektorbeli szervezetet bármely minőségben vezető vagy annál dolgozó személy vagy harmadik fél részére bármilyen jogtalan előny ígérete, felajánlása vagy adása, közvetlenül vagy közvetítő útján, azért, hogy ez a személy kötelességét megszegve valamilyen intézkedést tegyen vagy annak megtételétől tartózkodjon (aktív vesztegetés);
- b) magánszektorbeli szervezetet bármely minőségben vezető vagy annál dolgozó személy által saját maga vagy harmadik fél javára bármilyen jogtalan előny kérése vagy elfogadása, vagy ilyen előny ígéretének kérése vagy elfogadása, közvetlenül vagy közvetítő útján, azért, hogy ez a személy kötelességét megszegve valamilyen intézkedést tegyen vagy annak megtételétől tartózkodjon (passzív vesztegetés).

9. cikk *Hűtlen kezelés*

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy szándékos elkövetés esetén az alábbi magatartások bűncselekményként legyenek büntetendők:

- a) a vagyon eredeti rendeltetésével ellentétes lekötése, kifizetése, elsajátítása vagy felhasználása a vagyon kezelésével közvetlenül vagy közvetve megbízott hivatalos személy által;
- b) gazdasági, pénzügyi, üzleti vagy kereskedelmi tevékenység végzése során a vagyon eredeti rendeltetésével ellentétes lekötése, kifizetése, elsajátítása vagy felhasználása magánszektorbeli szervezetet bármely minőségben vezető vagy annál dolgozó, a vagyon kezelésével közvetlenül vagy közvetve megbízott személy által.

10. cikk *Befolyással üzérkedés*

- (1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy szándékos elkövetés esetén az alábbi magatartások bűncselekményként legyenek büntetendők:
 - a) valamely személy vagy harmadik fél részére bármilyen jogtalan előny ígérete, felajánlása vagy adása, közvetlenül vagy közvetítő útján, azért, hogy e személy tényleges vagy feltételezett befolyását latba vetve valamely hivatalos személytől jogtalan előnyt szerezzen;
 - b) valamely személy által saját maga vagy harmadik fél számára bármilyen jogtalan előny kérése vagy elfogadása, vagy ilyen előny ígéretének kérése vagy elfogadása, közvetlenül vagy közvetítő útján, azért, hogy e személy tényleges vagy feltételezett befolyását latba vetve valamely hivatalos személytől jogtalan előnyt szerezzen.

- (2) Ahhoz, hogy az (1) bekezdésben említett magatartás bűncselekményként büntetendő legyen, irreleváns, hogy a befolyást gyakorolták-e, vagy hogy annak feltételezett gyakorlása a kívánt eredményre vezet-e.

11. cikk

Hivatali visszaélés

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy szándékos elkövetés esetén az alábbi magatartások bűncselekményként legyenek büntetendők:

1. hivatalos személy által hatáskörének gyakorlása során valamilyen intézkedés jogellenes megtétele vagy megtételének jogellenes elmulasztása azért, hogy saját maga vagy harmadik fél számára jogtalan előnyt szerezzen;
2. magánszektorbeli szervezetet bármely minőségben vezető vagy annál dolgozó személy által gazdasági, pénzügyi, üzleti vagy kereskedelmi tevékenység végzése során kötelezettségét megszegve valamilyen intézkedés megtétele vagy megtételének elmulasztása azért, hogy saját maga vagy harmadik fél számára jogtalan előnyt szerezzen.

12. cikk

Az igazságszolgáltatás akadályozása

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy szándékos elkövetés esetén az alábbi magatartások bűncselekményként legyenek büntetendők:

1. a 7–11. cikkben, a 13. cikkben vagy a 14. cikkben említett bűncselekmények bármelyikével kapcsolatos eljárásban közvetlenül vagy közvetítő útján fizikai erő, fenyegetés vagy megfélemlítés alkalmazása, illetve előny ígérete, felajánlása vagy nyújtása hamis tanúvallomásra készítés vagy a vallomástételbe illetve a bizonyítékok nyújtásába való beavatkozás céljából;;
2. a 7–11. cikkben, a 13. cikkben vagy a 14. cikkben említett bűncselekmények bármelyikével kapcsolatban közvetlenül vagy közvetítő útján fizikai erő, fenyegetés vagy megfélemlítés alkalmazása igazságszolgáltatási tisztséget betöltő személy vagy bűnüldöző hatóság tagja hivatali kötelességének teljesítésébe történő beavatkozás céljából.

13. cikk

Korrupciós bűncselekményekből való meggazdagodás

A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy bűncselekményként büntetendő legyen az olyan vagyon hivatalos személy általi szándékos megszerzése, birtoklása vagy felhasználása, amelyről a hivatalos személy tudja, hogy az a 7–12. cikkben vagy a 14. cikkben meghatározott bűncselekmények bármelyikének elkövetéséből származik, függetlenül attól, hogy ő maga részt vett-e az említett bűncselekmény elkövetésében.

14. cikk
Felbujtás, bűnsegély és kísérlet

- (1) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy bűncselekményként büntetendő legyen a 7–13. cikkben említett bármely bűncselekmény elkövetésére való felbujtás.
- (2) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy bűncselekményként büntetendő legyen a 7–13. cikkben említett bármely bűncselekmény elkövetéséhez nyújtott bűnsegély.
- (3) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy bűncselekményként büntetendő legyen a 9. cikkben és a 11–13. cikkben említett bármely bűncselekmény elkövetésének kísérlete.

15. cikk
Természetes személyekkel szembeni büntetések és intézkedések

- (1) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a 7–14. cikkben említett bűncselekményeket hatékony, arányos és visszatartó erejű büntetőjogi szankciókkal sújtsák.
- (2) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy:
 - a) a 7. és 12. cikkben említett bűncselekmények legalább hat év maximális tartamú szabadságvesztéssel legyenek büntetendők;
 - b) a 8–11. cikkben említett bűncselekmények legalább öt év maximális tartamú szabadságvesztéssel legyenek büntetendők; valamint
 - c) a 13. cikkben említett bűncselekmény legalább négy év maximális tartamú szabadságvesztéssel legyen büntetendők.
- (3) A 9. cikkben említett, 10 000 EUR értéknél kisebb kárt okozó, vagy 10 000 EUR értéknél kisebb előnyt eredményező bűncselekmények esetében a tagállamok a büntetőjogi szankcióktól eltérő szankciók kiszabását is előírhatják.
- (4) Az (1)–(3) bekezdésben foglaltak sérelme nélkül, a tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a 7–14. cikkben említett bűncselekmények valamelyikének elkövetése miatt elítélt természetes személyekkel szemben illetékes hatóság által kiszabott, nem feltétlenül büntetőjogi természetű szankciókat vagy intézkedéseket is alkalmazni lehessen, ideértve a következőket:
 - a) pénzbírságok;
 - b) közhivatalból való eltávolítás, felfüggesztés és áthelyezés;
 - c) a következőktől való eltiltás:
 - i. közhivatal betöltése;
 - ii. közfeladat ellátása;
 - iii. tisztség betöltése a részben vagy egészben az adott tagállam tulajdonában lévő jogi személyben;
 - iv. olyan kereskedelmi tevékenység folytatása, amellyel összefüggésben a bűncselekményt elkövették;

- d) passzív választójogtól való megfosztás az elkövetett bűncselekmény súlyosságával arányosan; valamint
- e) az olyan tevékenységek végzésére vonatkozó engedélyek és felhatalmazások visszavonása, amellyel összefüggésben a bűncselekményt elkövették;
- f) közfinanszírozásból való kizárás, ideértve a közbeszerzési eljárásokat, a vissza nem térítendő támogatásokat és a koncessziókat is.

16. cikk

A jogi személyek felelőssége

- (1) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a jogi személyek felelősségre vonhatók legyenek a 7–14. cikkben említett bármely bűncselekményért, amelyet akár egyénileg, akár a jogi személy valamely szervének tagjaként eljárva az alábbiak közül egy vagy több tényező alapján olyan természetes személy követett el az említett jogi személy javára, aki a jogi személyen belül vezető pozíciót tölt be:
 - a) a jogi személy képviselőjére való jogosultság;
 - b) a jogi személy nevében történő döntéshozatal joga; vagy
 - c) a jogi személyen belüli ellenőrzés gyakorlásának joga.
- (2) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a jogi személyek felelősségre vonhatók legyenek, amennyiben az (1) bekezdésben említett személy általi felügyelet vagy ellenőrzés hiánya tette lehetővé az adott jogi személy javára a 7–14. cikkben említett valamely bűncselekmény elkövetését, ideértve az említett személy irányítása alatt álló bármely személy általi elkövetést is.
- (3) A jogi személyek (1) és (2) bekezdés szerinti felelőssége nem zárja ki az olyan természetes személyek elleni büntetőeljárást, akik a 7–14. cikkeken említett bűncselekményben tettesként, felbujtóként vagy bűnszervezőként vesznek részt.

17. cikk

Jogi személyekkel szembeni szankciók

- (1) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a bűncselekmény miatt a 16. cikk szerint felelősségre vont jogi személy hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal legyen büntethető.
- (2) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a 16. cikk szerint felelősségre vont jogi személyre kiszabható szankciók vagy intézkedések magukban foglalják a következőket:
 - a) büntetőjogi és nem büntetőjogi bírságok, amelynek felső határa nem lehet alacsonyabb a jogi személy által – a kapcsolt szervezetekkel együtt – a bírságot kiszabó határozat elfogadását megelőző üzleti évben elért teljes világméretű árbevétel 5 %-ánál;
 - b) az érintett jogi személy állami kedvezményekből és támogatásokból való kizárása;
 - c) a közbeszerzési eljárásokból való ideiglenes vagy végleges kizárás;

- d) az érintett jogi személynek az üzleti tevékenység folytatásától való ideiglenes vagy végleges eltiltása;
- e) az olyan tevékenységek végzésére vonatkozó engedélyek és felhatalmazások visszavonása, amellyel összefüggésben a bűncselekményt elkövették;
- f) a hatóságok számára lehetőség biztosítása arra, hogy megsemmisítsék vagy felbontsák a velük kötött olyan szerződést, amellyel összefüggésben a bűncselekményt elkövették;
- g) az érintett jogi személy bírósági felügyelet alá helyezése;
- h) a jogi személy bíróság által elrendelt felszámolása; valamint
- i) a bűncselekmény elkövetésére használt létesítmények ideiglenes vagy végleges bezárása.

18. cikk

Súlyosító és enyhítő körülmények

- (1) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a következő körülmények a 7–14. cikkben említett bűncselekményekkel kapcsolatban súlyosító körülményeknek minősüljenek:
 - a) az elkövető magas rangú tisztviselő;
 - b) az elkövetőt a 7–14. cikkben említett valamely bűncselekmény miatt korábban már elítélték;
 - c) az elkövető jelentős előnyhöz jutott, vagy a bűncselekmény jelentős kárt okozott;
 - d) az elkövető a bűncselekményt harmadik ország javára követte el;
 - e) az elkövető nyomozási, vádhatósági vagy igazságszolgáltatási feladatokat lát el;
 - f) a bűncselekményt a 2008/841/IB kerethatározat meghatározása szerinti bűnszervezetben követték el; valamint
 - g) az elkövető az (EU) 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁶¹ 2. cikke értelmében vett kötelezett szolgáltató, vagy kötelezett szolgáltató alkalmazottja, vagy – akár egyénileg, akár a kötelezett szolgáltató valamely szervének részeként – jogosult az adott szolgáltató képviselésére, vagy jogosult az adott szolgáltató nevében döntéseket hozni, vagy a kötelezett szolgáltatón belül ellenőrzést gyakorolni, és a bűncselekményt szakmai tevékenységének gyakorlása során követte el.
- (2) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a következő körülmények a 7–14. cikkben említett bűncselekményekkel kapcsolatban enyhítő körülményeknek minősüljenek:

⁶¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/849 irányelve (2015. május 20.) a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 141., 2015.6.5., 73. o.).

- a) az elkövető olyan információt szolgáltat az illetékes hatóságok számára, amelyhez azok egyébként nem tudtak volna hozzájutni, ezáltal segítséget nyújtva számukra:
 - i. a többi elkövető a többi elkövető személyének megállapításában vagy azok bíróság elé állításában; vagy
 - ii. bizonyíték megszerzésében;
- b) ha az elkövető jogi személy, és a bűncselekmény elkövetése előtt vagy után hatékony belső ellenőrzéseket, etikai normákkal kapcsolatos tájékoztató programokat és megfelelőségi programokat hajtott végre a korrupció megelőzése érdekében; valamint
- c) ha az elkövető jogi személy, és a bűncselekmény felfedezését követően gyorsan és önként felfedte a bűncselekményt az illetékes hatóságok előtt, és korrekciós intézkedéseket tett.

19. cikk

Kiváltságok és mentességek a korrupciós bűncselekmények kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása terén

A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy törvény által előzetesen meghatározott, egyértelmű kritériumokon alapuló, észszerű időtartamon belül befejeződő objektív, pártatlan, hatékony és átlátható eljárás keretében az ezen irányelvben említett bűncselekmények miatti vizsgálatok és büntetőeljárás tekintetében a nemzeti tisztviselőktől meg lehessen vonni az őket megillető kiváltságokat vagy mentességeket.

20. cikk

Joghatóság

- (1) A tagállamok megállapítják az ezen irányelvben szereplő bűncselekményekre vonatkozó joghatóságukat, amennyiben:
 - a) a bűncselekményt részben vagy egészben az adott tagállam területén követték el;
 - b) az elkövető az adott tagállam állampolgára vagy ott szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik;
 - c) a bűncselekményt az adott tagállam területén letelepedett jogi személy javára követték el.
- (2) Amennyiben az ezen irányelvben említett bűncselekmény egynél több tagállam joghatósága alá tartozik, az érintett tagállamok együttműködnek annak meghatározásában, hogy melyik tagállam folytatja le a büntetőeljárást. Az ügyet adott esetben és a 2009/948/IB tanácsi kerethatározat⁶² 12. cikkével összhangban az Eurojusthoz kell utalni.
- (3) Az (1) bekezdés b) pontjában említett esetekben az egyes tagállamok biztosítják, hogy joghatóságuk gyakorlása ne függjön attól a feltételtől, hogy a büntetőeljárás megindítására kizárólag a bűncselekmény elkövetésének helye szerinti állam által tett

⁶² A Tanács 2009/948/IB kerethatározata (2009. november 30.) a joghatóság gyakorlásával kapcsolatos, büntetőeljárások során felmerülő összeütközések megelőzéséről és rendezéséről (HL L 328., 2009.12.15., 42. o.).

feljelentést, vagy a sértett által a bűncselekmény elkövetésének helye szerinti államban tett bejelentést követően kerülhet sor.

21. cikk

A korrupciós bűncselekmények elévülési ideje

- (1) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a 7–14. cikkben szereplő bűncselekmények tekintetében olyan elévülési időről rendelkezzenek, amely az említett bűncselekmények elkövetését követően elegendő időt biztosít azok hatékony kivizsgálásához, a vádhatósági és a bírósági eljárás lefolytatásához és az ítélet meghozatalához.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti elévülési idő nem lehet rövidebb, mint:
 - a) a 7. és 12. cikkben említett bűncselekmények esetében a bűncselekmény elkövetésének időpontjától számított tizenöt év;
 - b) a 8–11. cikkben említett bűncselekmények esetében a bűncselekmény elkövetésének időpontjától számított tíz év;
 - c) a 13. és 14. cikkben említett bűncselekmények esetében a bűncselekmény elkövetésének időpontjától számított nyolc év.
- (3) A (2) bekezdéstől eltérve a tagállamok rövidebb elévülési időt is megállapíthatnak, feltéve, hogy az elévülési idő meghatározott cselekmények esetén megszakítható vagy felfüggeszthető, valamint a felfüggesztésre és az elévülési időkre vonatkozó szabályok nem akadályozzák a bírósági eljárás hatékonyságát és a szankciók visszatartó erejű alkalmazását. Ez az időtartam nem lehet rövidebb, mint:
 - a) tíz év, a 7. és 12. cikkben említett bűncselekmények esetében;
 - b) nyolc év, a 8–11. cikkben említett bűncselekmények esetében ;
 - c) öt év, a 13. és 14. cikkben említett bűncselekmények esetében.
- (4) A tagállamok megteszik az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a jogerős ítélet meghozatalát követően lehetővé tegyék a szabadságvesztés-büntetés végrehajtását legalább:
 - a) a 7. és 12. cikkben említett bűncselekmények bármelyikére kiszabott jogerős ítélet meghozatalától számított tizenöt évig;
 - b) a 8–11. cikkben említett bűncselekmények bármelyikére kiszabott jogerős ítélet meghozatalától számított tíz évig;
 - c) a 13. és 14. cikkben említett bűncselekmények bármelyikére kiszabott jogerős ítélet meghozatalától számított nyolc évig.
- (5) A (4) bekezdéstől eltérve a tagállamok rövidebb elévülési időt is megállapíthatnak, feltéve, hogy az elévülési idő meghatározott cselekmények esetén megszakítható vagy felfüggeszthető, valamint a felfüggesztésre és az elévülési időkre vonatkozó szabályok nem akadályozzák a bírósági eljárás hatékonyságát és a szankciók visszatartó erejű alkalmazását. Ez az időtartam nem lehet rövidebb, mint:
 - a) a 7. és 12. cikkben említett bűncselekmények bármelyikére kiszabott jogerős ítélet meghozatalától számított tíz év;
 - b) a 8–11. cikkben említett bűncselekmények bármelyikére kiszabott jogerős ítélet meghozatalától számított nyolc év;

- c) a 13. és 14. cikkben említett bűncselekmények bármelyikére kiszabott jogerős ítélet meghozatalától számított öt év.

22. cikk

A bűncselekményt bejelentő, illetve a nyomozást segítő személyek védelme

- (1) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy az (EU) 2019/1937 irányelv alkalmazandó legyen a 7–14. cikkben említett bűncselekmények bejelentésére és az ilyen bűncselekményeket bejelentő személyek védelmére.
- (2) Az (1) bekezdésben említett intézkedéseken felül a tagállamok biztosítják, hogy az irányelvben szereplő bűncselekményeket bejelentő és az ilyen bűncselekmények kivizsgálása, vádhatósági vagy bírósági eljárása során bizonyítékot szolgáltató vagy egyéb módon együttműködő személyek a büntetőeljárás keretében megkapják a szükséges védelmet, támogatást és segítséget.

23. cikk

Nyomozati eszközök

A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy az ezen irányelvben említett bűncselekményekkel kapcsolatos nyomozásért vagy büntetőeljárásért felelős személyeknek, egységeknek vagy szolgálatoknak olyan hatékony nyomozati eszközök álljanak rendelkezésükre, mint amilyeneket a szervezett bűnözés vagy az egyéb súlyos bűncselekmények elleni küzdelem során alkalmaznak.

24. cikk

Együttműködés a tagállami hatóságok, a Bizottság, az Europol, az Eurojust, az Európai Csalás Elleni Hivatal és az Európai Ügyészség között

A határokon átnyúló együttműködésre és a kölcsönös bűnügyi jogsegélyre vonatkozó szabályok sérelme nélkül, a tagállami hatóságok, az Europol, az Eurojust, az Európai Ügyészség, az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF), valamint a Bizottság saját hatáskörükön belül együttműködnek egymással az ezen irányelvben említett bűncselekmények elleni küzdelemben. E célból adott esetben az Europol, az Eurojust, az Európai Ügyészség, az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) és a Bizottság saját megbízatásának megfelelően technikai és operatív segítséget nyújt az illetékes hatóságok által folytatott vizsgálatok és büntetőeljárások összehangolásának megkönnyítése érdekében.

25. cikk

A Bizottság által a tagállamoknak és illetékes hatóságaiknak nyújtott támogatás

- (1) A Bizottság adott esetben támogatja a tagállamokat és illetékes hatóságait az ezen irányelv szerinti kötelezettségeik teljesítésében.
- (2) A Bizottság áttekintést készít az Unión belüli korrupció ágazati kockázatairól, és Unió-szerte elősegíti a tagállamok és szakértők közötti információcserét.
- (3) A Bizottság az uniós korrupcióellenes hálózaton keresztül különösen:
 - a) a tagállami szakemberek, szakértők, kutatók és más érdekelt felek körében elősegíti az együttműködést és a bevált gyakorlatok cseréjét;

- b) a – többek között a 3. cikkben és a 18. cikk (2) bekezdésének b) pontjában említett – tevékenységek kiegészítéseképpen bevált gyakorlatokat, útmutató anyagokat és módszertanokat dolgoz ki.
- (4) A Bizottság tájékoztatja a tagállamokat a korrupció elleni küzdelemhez uniós szinten rendelkezésükre álló pénzügyi erőforrásokról.

26. cikk
Adatgyűjtés és statisztikák

- (1) A tagállamok statisztikai adatokat gyűjtenek az ezen irányelv 7–14. cikkében említett bűncselekményekről.
- (2) Az (1) bekezdésben említett statisztikai adatoknak ki kell terjedniük legalább a következőkre:
 - a) a bejelentett esetek száma;
 - b) a vizsgált ügyek száma;
 - c) a vádemelések száma;
 - d) az egyes ügyekben folytatott bünyügyi nyomozások átlagos időtartama;
 - e) a bírósági eljárások átlagos időtartama az első fokú, a másodfokú, és a rendkívüli jogorvoslattal érintett ügyekben;
 - f) az elítélések száma;
 - g) az elítélt és szankcionált természetes személyek száma, a hivatalos személyek és a magas rangú tisztviselők számának megjelölésével;
 - h) azon jogi személyek száma, amelyek büntetőjogi felelősségét megállapították és szankciót szabtak ki velük szemben;
 - i) a bíróságok által elutasított korrupciós ügyek száma, megkülönböztetve az ügy érdemében történő és egyéb elutasítást, ideértve a peren kívüli rendezést is;
 - j) a 7–14. cikkben említett egyes bűncselekmények miatt kiszabott szankciók típusa és mértéke;
 - k) azon elítélések száma, amelyek esetében kegyelmet adtak, a kegyelemben részesített hivatalos személyek és magas rangú tisztviselők számának megjelölésével.
- (3) A tagállamok minden év június 1-jéig géppel olvasható és lebontott formátumban közzéteszik a (2) bekezdésben említett, a megelőző évre vonatkozó statisztikai adatokat, és erről tájékoztatják a Bizottságot.

27. cikk
A 2003/568/IB tanácsi kerethatározat és az Európai Közösségek tisztviselőit és az Európai Unió tagállamainak tisztviselőit érintő korrupció elleni küzdelemről szóló egyezmény felváltása

- (1) Ezen irányelv felváltja a 2003/568/IB kerethatározatot azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ezen irányelv kötelező, nem érintve a kerethatározatnak a nemzeti jogba történő átültetésére vonatkozó határidővel kapcsolatos tagállami kötelezettségeket.

Azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ezen irányelv kötelező, a 2003/568/IB kerethatározatra való hivatkozásokat az ezen irányelvre való hivatkozásként kell érteni.

- (2) Ezen irányelv felváltja az Európai Közösségek tisztviselőit és az Európai Unió tagállamainak tisztviselőit érintő korrupció elleni küzdelemről szóló egyezményt azon tagállamok vonatkozásában, amelyekre nézve ez az irányelv kötelező.

Azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ezen irányelv kötelező, az egyezményre való hivatkozásokat az ezen irányelvre való hivatkozásként kell érteni.

28. cikk

Az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló (EU) 2017/1371 irányelv módosítása

Az (EU) 2017/1371 irányelv a következőképpen módosul:

1. A 2. cikk (1) bekezdése a következő c) ponttal egészül ki:
„c) »magas rangú tisztviselő«: a korrupció elleni küzdelemről szóló (EU) XXX irányelv 2. cikkének 8. pontjában meghatározott magas rangú tisztviselő.”
2. A 4. cikk (2) bekezdésében az „aktív és a passzív vesztegetés”, a „passzív vesztegetés” és az „aktív vesztegetés” kifejezések helyébe a „közsférán belüli aktív és passzív vesztegetés”, a „közsférán belüli passzív vesztegetés” és a „közsférán belüli aktív vesztegetés” kifejezések lépnek.
3. A 7. cikk (3) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:
„(3) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 3. cikkben, a 4. cikk (1) bekezdésében és a 4. cikk (2) bekezdésében említett bűncselekmények – ha jelentős kárral vagy előnnyel járnak – legalább hat év szabadságvesztéssel járó maximális büntetéssel legyenek büntetendők.

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 4. cikk (3) bekezdésében említett bűncselekmény – ha jelentős kárral vagy előnnyel jár – legalább öt év szabadságvesztéssel járó maximális büntetéssel legyen büntetendő.

A 3. cikk (2) bekezdésének a), b) és c) pontjában, valamint a 4. cikkben említett bűncselekményekből származó kár vagy előny akkor minősül jelentősnek, ha a kár vagy az előny mértéke meghaladja a 100 000 EUR összeget.

A 3. cikk (2) bekezdésének d) pontjában említett bűncselekményekből származó és a 2. cikk (2) bekezdésének hatálya alá tartozó kár vagy előny mindig jelentősnek minősül.”
4. A 7. cikk (4) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:
„(4) A 3. cikk (2) bekezdésének a), b) vagy c) pontjában, vagy a 4. cikk (1) és (3) bekezdésében említett, 10 000 EUR értéknél kisebb kárt okozó vagy 10 000 EUR értéknél kisebb előnyt eredményező bűncselekmények esetén a tagállamok a büntetőjogi szankcióktól eltérő szankciók kiszabását is előírhatják.”
5. A 7. cikk a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az (1)–(5) bekezdésben foglaltak sérelme nélkül, a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy az ezen irányelvben említett valamely bűncselekmény elkövetése miatt elítélt természetes személyekkel szemben alkalmazni lehessen a korrupció elleni küzdelemről szóló (EU) XXX irányelv 15. cikkének (4) bekezdésében meghatározott büntetéseket vagy intézkedéseket.”

6. A 8. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„8. cikk

Súlyosító és enyhítő körülmények

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a korrupció elleni küzdelemről szóló (EU) XXX irányelv 18. cikkében meghatározott körülmények az ezen irányelvben említett bűncselekmények vonatkozásában súlyosító vagy enyhítő körülménynek minősüljenek.”

7. A 9. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„9. cikk

Jogi személyekkel szemben kiszabható szankciók

- (1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 6. cikk alapján bűncselekmény miatt felelősségre vont jogi személy hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal legyen sújtható.
- (2) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 6. cikk alapján felelősségre vont jogi személlyel szemben kiszabható szankciók vagy intézkedések magukban foglalják a korrupció elleni küzdelemről szóló (EU) XXX irányelv 17. cikkének (2) bekezdésében meghatározott szankciókat és intézkedéseket.”

8. A 12. cikk (2), (3) és (4) bekezdésének helyébe a követő szöveg lép:

„(2) Az (1) bekezdésben említett elévülési idő nem lehet rövidebb, mint:

- a) a 3. cikkben és a 4. cikk (1) és (2) bekezdésében említett bűncselekmények esetében a bűncselekmény elkövetésétől számított tizenöt év;
- b) a 4. cikk (3) bekezdésében említett bűncselekmény esetében a bűncselekmény elkövetésétől számított tíz év.

(3) A (2) bekezdéstől eltérve a tagállamok rövidebb elévülési időt is megállapíthatnak, feltéve, hogy az elévülési idő meghatározott cselekmények esetén megszakítható vagy felfüggeszthető, valamint a felfüggesztésre és az elévülési időre vonatkozó szabályok nem akadályozzák a bírósági eljárás hatékonyságát és a szankciók visszatartó erejű alkalmazását. Ez az időtartam nem lehet rövidebb, mint:

- a) a 3. cikkben és a 4. cikk (1) és (2) bekezdésében említett bűncselekmények esetében tíz év;
- b) a 4. cikk (3) bekezdésében említett bűncselekmény esetében nyolc év.

(4) A tagállamok meghozzák az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a jogerős ítélet meghozatalát követően lehetővé tegyék a szabadságvesztés-büntetés végrehajtását legalább:

- a) a 3. cikkben és a 4. cikk (1) és (2) bekezdésében említett bűncselekmények bármelyike miatt kiszabott jogerős ítélet meghozatalától számított tizenöt évig;
- b) a 4. cikk (3) bekezdésében említett bűncselekmény miatt kiszabott jogerős ítélet meghozatalától számított tíz évig.

(5) A (4) bekezdéstől eltérve a tagállamok rövidebb elévülési időt is megállapíthatnak, feltéve, hogy az elévülési idő meghatározott cselekmények esetén megszakítható vagy felfüggeszthető, valamint a felfüggesztésre és az elévülési időre vonatkozó szabályok nem akadályozzák a bírósági eljárás hatékonyságát és a szankciók visszatartó erejű alkalmazását. Ez az időtartam nem lehet rövidebb, mint:

- a) a 3. cikkben és a 4. cikk (1) és (2) bekezdésében említett bűncselekmények bármelyike miatt kiszabott jogerős ítélet meghozatalától számított tíz év;
- b) a 4. cikk (3) bekezdésében említett bűncselekmény miatt kiszabott jogerős ítélet meghozatalától számított nyolc év.”

29. cikk

Átültetés

- (1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb [az elfogadás dátumától számított 18 hónap]-ig megfeleljenek. E rendelkezések szövegéről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.
- (2) Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.
- (3) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a főbb rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

30. cikk

Értékelés és jelentéstétel

- (1) A Bizottság [az ezen irányelv irányelv átültetésére előírt határidő lejártát követő 24 hónap]-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben értékeli, hogy a tagállamok milyen mértékben tették meg az irányelvnek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket.
- (2) A tagállamok [az ezen irányelv átültetésére előírt határidő lejártát követő 12 hónap]-tól-től kezdve három hónapon belül, majd azt követően kétévente jelentést küldenek a Bizottságnak, amelyben összefoglalják a végrehajtást és a 3–6. cikkel összhangban hozott intézkedéseket.
- (3) A Bizottság [az ezen irányelv átültetésére előírt határidő lejártát követő 48 hónap]-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek Tanácsnak, amelyben értékeli ezen irányelv korrupció elleni küzdelemmel kapcsolatos hozzáadott értékét. A jelentésben ezen irányelv alapvető jogokra és szabadságokra gyakorolt hatására is kitér. A

Bizottság ezen értékelés alapján szükség esetén megfelelő nyomonkövetési intézkedésekről dönt.

31. cikk
Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

32. cikk
Címzettek

Ennek az irányelvnek a Szerződéseknek megfelelően a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök